

VGR Analys 2024:54

Datum

KKB_Statistikrapport Västra Götaland 2024

Statistikrapport 2024

Datum: 2024-10-09

Dokumentnamn: De kulturella och kreativa branscherna i Västra Götaland. Statistikrapport 2024

Kontaktperson: Koen Braak, Avdelning Samhällsanalys

Telefon: 073-0745899

E-post: koen.braak@vgregion.se

Sammanfattning

Den här rapporten ger en detaljerad analys av hur de kulturella och kreativa branscherna i Västra Götaland har utvecklats, särskilt med fokus på företagsstruktur, sysselsättning och ekonomisk tillväxt. Rapporten ger en bättre förståelse av hur dessa branscher bidrar till den regionala ekonomin. KKB-sektorn spelar en central roll i Västra Götaland, och rapporten undersöker hur de olika delbranscherna presterat under den senaste perioden, med en särskild inblick i återhämtningen efter pandemin.

Kulturella och kreativa branscher (KKB) innefattar verksamheter där konstnärlig kreativitet används för att producera och sprida varor och tjänster. Dessa verksamheter omfattar både kommersiell produktion och ideella kulturella uttryck och har stor betydelse för immateriella värden såsom upphovsrätter och varumärken. I Sverige definieras KKB genom SNI-koder (Standard för svensk näringsgrensindelning) och SSYK-koder (Standard för svensk yrkesklassificering). KKB i Sverige omfattar nio huvudsakliga branscher: arkitektur, audiovisuellt (inklusive film, fotografi och spelutveckling), bild och form (design), kulturarv, litteratur och press, litterärt och konstnärligt skapande, mode, reklam och scenkonst.

Utvecklingen av KKB-företag i Sverige och Västra Götaland

Rapporten visar att antalet KKB-företag har ökat både nationellt och i Västra Götaland under de senaste åren. År 2023 fanns det totalt 142 600 KKB-företag i Sverige, varav Västra Götaland stod för 22 400 företag, vilket motsvarar 16 procent av det totala antalet företag i landet. Region Stockholm dominerade med 40 procent av KKB-företagen, medan Skåne stod för 13 procent. Tillväxten i Västra Götaland har varit jämn och positiv. Mellan 2014 och 2023 ökade antalet företag i regionen med 11 procent, från 20 300 till 22 400 företag. En stor del av dessa företag är soloföretag, vilket understryker vikten av enskilda entreprenörer inom regionens kreativa och kulturella sektorer. År 2023 utgjorde soloföretagen cirka 80 procent av alla KKB-företag i Västra Götaland.

Specialisering

Västra Götaland har flera starka specialiseringar inom KKB, där regionen utmärker sig inom vissa delbranscher jämfört med riksgenomsnittet. Modebranschen står ut med en hög grad av specialisering och är starkare representerad i Västra Götaland än i övriga Sverige. Bild och form samt scenkonst visar också positiva avvikelser i specialiseringsgrad, medan den audiovisuella sektorn och litteratur och press är något underrepresenterade jämfört med riket i stort.

Sysselsättning inom de kulturella och kreativa yrkena

Sysselsättningen inom de kulturella och kreativa yrkena har utvecklats positivt i Västra Götaland. Totalt hade 20 100 personer ett kreativt yrke 2022, en ökning med 1 900 personer sedan 2018. Denna tillväxt visar på ett starkt intresse och en ökad efterfrågan på kreativa och

kulturella yrken i regionen. Analysen av sysselsättningen är uppdelad på fyra kommunalförbund: Fyrbodalen, Göteborgsregionen, Sjuhärad och Skaraborg. I Fyrbodalen är fin- och inredningsnickare den största yrkesgruppen, vilket återspeglar regionens starka tradition inom möbeltillverkning och hantverk. I Göteborgsregionen dominerar arkitekter och grafiska formgivare, vilket speglar regionens fokus på stadsplanering och visuell design. Sjuhärad präglas av grafisk formgivning och fotografi, med stark koppling till Borås textilindustri, medan Skaraborg sticker ut med sin specialisering inom möbeltillverkning och spelutveckling.

Ekonomisk utveckling: Omsättning och förädlingsvärde

KKB-sektorn i Västra Götaland har haft en positiv ekonomisk utveckling de senaste åren, även om vissa delbranscher har presterat bättre än andra. Den totala omsättningen för KKB ökade med 33 procent mellan 2018 och 2022, från 65 512 miljoner kronor till 87 038 miljoner kronor. Den audiovisuella sektorn visade den största ökningen med 128 procent, särskilt inom spelutveckling. Film och tv-sektorn visade också positiv tillväxt, men traditionell distribution av film och tv-program har minskat i betydelse på grund av digitalisering och förändrade konsumtionsmönster. Bild och form-branschen upplevde också en stark 51 procent tillväxt, vilket återspeglar en stark efterfrågan på industri- och produktdesign, samt grafisk design och inredningsarkitektur. Modebranschen visade en tillväxt på 31 procent, trots att antalet företag och sysselsatta minskade, vilket tyder på en omstrukturering mot e-handel och partihandel.

Branschfokus: Dataspel, film och tv, mode

Rapporten ger en djupare analys av tre specifika delbranscher: dataspel, film och tv, samt mode.

Dataspel: Västra Götaland är ett viktigt centrum för spelutveckling i Sverige, med stark tillväxt i både antalet arbetsställen och sysselsatta. Skaraborg, med Högskolan i Skövde som utbildningscenter, spelar en central roll i regionens spelutveckling. Omsättningen för dataspelsindustrin ökade kraftigt mellan 2018 och 2022, och flera nya aktörer har etablerat sig i regionen, såsom Thunderful Games och Epic Games.

Film och tv: Film- och tv-branschen i Västra Götaland har också växt, särskilt inom produktions- och efterproduktionsbolag. Antalet arbetsställen ökade med 51 procent mellan 2014 och 2023, även om sysselsättningen inte ökade i samma takt. Det har skett en teknologisk omvandling inom branschen, vilket lett till att mindre produktionsbolag kan vara mer effektiva och producera högkvalitativt innehåll med färre anställda. Digitaliseringen har också påverkat distributionsbolagen negativt, eftersom traditionella distributionskanaler blivit mindre relevanta.

Mode: Modebranschen i Västra Götaland är en av de största delbranscherna inom KKB, men har sett en viss minskning i antalet företag och sysselsatta. Trots detta ökade omsättningen

med 31 procent mellan 2018 och 2022, främst drivet av partihandel och e-handel. Borås, som är regionens textilcentrum, har fortfarande en stark närvaro inom mode, särskilt inom produktion och design.

Innehåll

Sammanfattning.....	2
1. Inledning	8
2. Utvecklingen av antal KKB-företag i Sverige och Västra Götaland	10
3. Specialisering	13
4. Sysselsatta inom KKB.....	15
4.1 Sysselsättning inom kulturella och kreativa yrken.....	15
4.1.1 Fyrbodalen: Stark närvaro av snickare, hög andel bibliotekarier och journalister	16
4.1.2 Göteborgsregionen: Fokus på arkitektur och design	17
4.1.3 Sjuhärad: Präglad av grafisk formgivning och fotografi.....	17
4.1.4 Skaraborg: Möbeltillverkning och digital design	18
4.1.5 Sammanfattning	19
4.2 Sysselsättningsutveckling inom kulturella och kreativa yrken 2018 - 2022	19
4.3 Sysselsättning inom kulturella och kreativa branscher	21
4.3.1 Branschstruktur efter storleksklass (anställda)	21
4.3.2 Antal anställda och tillväxt av antal anställda inom KKB.....	22
5. Ekonomi: omsättning och förädlingsvärde.....	25
5.1 Omsättning	25
5.2 Förädlingsvärde.....	28
6. Branschfokus	32
6.1 Dataspel	32
6.1.1 Antal arbetsställen och anställda	32
6.1.2 Ekonomi.....	33
6.2 Film och Tv	34
6.2.1 Antal arbetsställen och anställda.....	34
6.2.2 Ekonomi	37
6.3 Mode.....	39
6.3.1 Antal arbetsställen och anställda.....	39
6.3.2 Ekonomi	41

Figurförteckning

Figur 1. Antal KKB-företag i Sverige, Region Stockholm, Västra Götaland, Region Skåne och övriga regioner, 2023	10
Figur 2. Antal KKB-företag i Sverige 2014 - 2013.	11
Figur 3. Antal KKB-företag (varav antal soloföretag) i Västra Götaland 2014 - 2013	11
Figur 4. Fördelning av KKB-företag per delbransch i Västra Götaland som andel av samtliga KKB-företag i Västra Götaland 2023	13
Figur 5. Avvikelse i andel delbransch av totalt antal KKB-företag i Västra Götaland jämfört med Sverige 2023, i procentenheter.	13
Figur 6. Procentuell fördelning av företag efter storleksklass baserat på antal anställda inom olika delbranscher, 2023.	21
Figur 7. Årlig förändring i näringslivets och KKB:s omsättning i Västra Götaland 2013 - 2022.	26
Figur 8. Årlig förändring i näringslivets och KKB:s förädlingsvärde i Västra Götaland 2013 - 2022.	28
Figur 9. Antal arbetsställen inom utgivning av dataspel i Västra Götaland 2014- 2023.	32
Figur 10. Antal anställda inom utgivning av dataspel i Västra Götaland 2014- 2023	32
Figur 11. Den totala omsättningen i tusen kronor inom dataspelbranschen i Västra Götaland 2013 - 2022.	33
Figur 12. Det totala förädlingsvärdet i tusen kronor inom dataspelbranschen i Västra Götaland 2013 - 2022.	33
Figur 13. Utveckling av antal arbetsställen i de olika delbranscherna inom Film och TV i Västra Götaland 2014 - 2023.	35
Figur 14. Utveckling av antal anställda i de olika delbranscherna inom Film och TV i Västra Götaland 2014 - 2023.	35
Figur 15. Utvecklingen av den totala omsättningen i tusen kronor för de olika delbranscher inom Film och TV i Västra Götaland 2013 - 2022.	38
Figur 16. Utvecklingen av det totala förädlingsvärdet i tusen kronor för de olika delbranscher inom Film och TV i Västra Götaland 2013 - 2022.	38
Figur 17. Utveckling av antal anställda i de olika delbranscherna inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2014 - 2023.	40
Figur 18. Utveckling av antal arbetsställen i de olika delbranscherna inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2014 - 2023.	40
Figur 20. Utvecklingen av det totala förädlingsvärdet i tusen kronor för de olika delbranscher inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2013 - 2022.	42
Figur 19. Utvecklingen av den totala omsättningen i tusen kronor för de olika delbranscher inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2013 - 2022.	42

Tabellförteckning

Tabell 1. Antal företag inom de olika KKB-delbranscherna 2019 och 2023, samt förändring i procent.....	11
Tabell 2. Antal sysselsatta personer per kreativt yrke och per kommunalförbund, samt Västra Götaland totalt 2022 och förändring 2022 jämfört med 2018 i Västra Götaland	16
Tabell 3. Antal anställda inom KKB per delbransch, 2019 och 2023. Tillväxt i antal 2019 - 2023.....	23
Tabell 4. Den totala omsättningen i miljoner kronor för delbranscherna inom KKB 2018 och 2022, samt förändring 2018 - 2022 i procent.	27
Tabell 5. Det totala förädlingsvärdet i miljoner kronor för delbranscherna inom KKB 2018 och 2022, samt förändring 2018 - 2022 i procent.	30

1. Inledning

Kulturella och kreativa branscher (KKB) omfattar verksamheter där kulturell och konstnärlig kreativitet används för att skapa och distribuera varor och tjänster. KKB inkluderar både kommersiell produktion och ideella kulturella uttryck, och deras verksamheter spelar en central roll i skapandet av immateriella värden, såsom upphovsrätter och varumärken.

Den nationella definitionen av KKB i Sverige bygger på SNI-koder (Standard för svensk näringsgrensindelning) och SSYK-koder (Standard för svensk yrkesklassificering). Genom dessa koder identifieras de verksamheter och yrken som anses tillhöra KKB-sektorn. Definitionen har också tagits fram med internationella standarder i åtanke, för att möjliggöra jämförelser mellan Sverige och andra länder.

KKB omfattar de följande nio branscher:

- Arkitektur
- Audiovisuellt (bland annat film, fotografi och spelutveckling)
- Bild & Form (bland annat design)
- Kulturarv
- Litteratur & Press
- Litterärt och konstnärligt skapande
- Mode
- Reklam
- Scenkonst

KKB spelar en viktig roll i både den svenska ekonomin och samhällsutvecklingen. Enligt utredningen *Kreativa Sverige!* (SOU 2022:44) utgör företag inom KKB en tiondel av alla svenska företag och sysselsätter omkring 190 000 personer. Dessa branscher har uppvisat en stark och stadig tillväxt under flera år. Utredningen understryker att KKB är avgörande för samhällets kulturella och sociala hållbarhet, samtidigt som de bidrar till innovation och skapar nya arbetstillfällen. Företag inom dessa sektorer exporterar dessutom dubbelt så mycket som genomsnittet av svenska företag och spelar en nyckelroll i den digitala omställningen av näringslivet.

Den här rapporten ger en kvantitativ analys av KKB i Västra Götaland. Den belyser utvecklingen inom olika delbranscher, såsom mode, audiovisuellt, och litteratur, och ger insikter om sysselsättning, företagsstruktur och ekonomisk tillväxt. Rapporten syftar också till att identifiera regionala skillnader och utvecklingsmönster inom dessa sektorer för att stödja strategier för näringslivet. Målet är att underlätta för beslutsfattare och aktörer inom KKB att förstå branschernas ekonomiska betydelse och framtidspotential.

Rapporten visar att KKB i Västra Götaland har en stark och mångsidig utveckling, med positiv tillväxt inom både sysselsättning och ekonomi. Sektorn har spelat en positiv roll i

regionens återhämtning efter pandemin och förblir en integrerad del av den regionala ekonomin. Dock står vissa delbranscher, särskilt de mer traditionella, inför utmaningar i och med den pågående digitaliseringen och förändrade konsumtionsbeteenden. Innovativa branscher som dataspel och audiovisuella medier visar starkast tillväxt och har potential att fortsätta driva den regionala ekonomin framåt.

Disposition

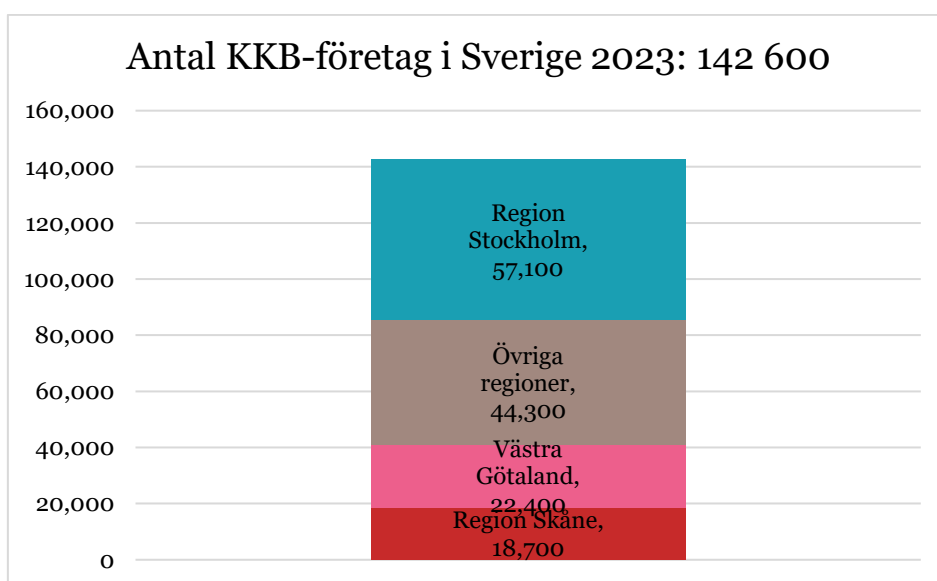
Efter den här inledningen följer flera kapitel, som är strukturerade enligt följande:

2. **Utvecklingen av antal KKB-företag i Sverige och Västra Götaland** – Detta kapitel ger en överblick av hur antalet företag inom de kulturella och kreativa branscherna har förändrats både nationellt och regionalt under de senaste åren.
3. **Specialisering** – Här presenteras de branschspecifika områden där Västra Götaland har en högre grad av specialisering jämfört med riksgenomsnittet, såsom mode och bild & form.
4. **Sysselsatta inom KKB** – Detta kapitel fokuserar på hur sysselsättningen inom olika kreativa och kulturella yrken har utvecklats, både totalt och fördelat på olika delregioner som Fyrbodalen, Göteborgsregionen, Sjuhärad och Skaraborg.
5. **Ekonomi: omsättning och förädlingsvärde** – Här analyseras den ekonomiska utvecklingen inom KKB-sektorn, med särskild fokus på omsättning och förädlingsvärde.
6. **Branschfokus** – Det sista kapitlet fokuserar på specifika branscher som dataspel, film och tv, och mode. Här diskuteras antalet arbetsställen, anställda och den ekonomiska utvecklingen inom dessa områden.

Rapporten är skapad med hjälp av ChatGPT 4.0 och har sedan reviderats för att förbättra innehållet.

2. Utvecklingen av antal KKB-företag i Sverige och Västra Götaland

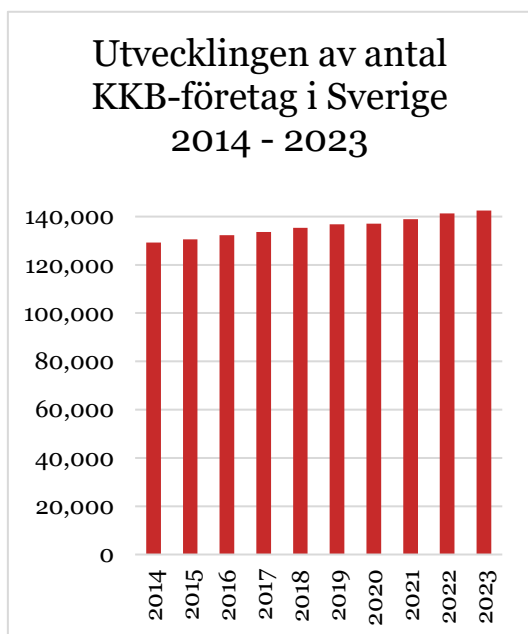
År 2023 fanns det totalt 142 600 KKB-företag i Sverige, där tre stora regioner tillsammans stod för majoriteten. Region Stockholm hade det högsta antalet med 57 100 företag, vilket utgör ungefär 40 procent av totalen. Västra Götaland följde därefter med 22 400 företag (16 procent), medan Region Skåne hade 18 700 företag (13 procent). Övriga regioner bidrog med 44 300 företag, vilket motsvarar omkring 31 procent av totalen. Det framgår att Stockholm är den mest dominerande regionen, vilket reflekterar dess roll som landets kulturella och ekonomiska centrum.

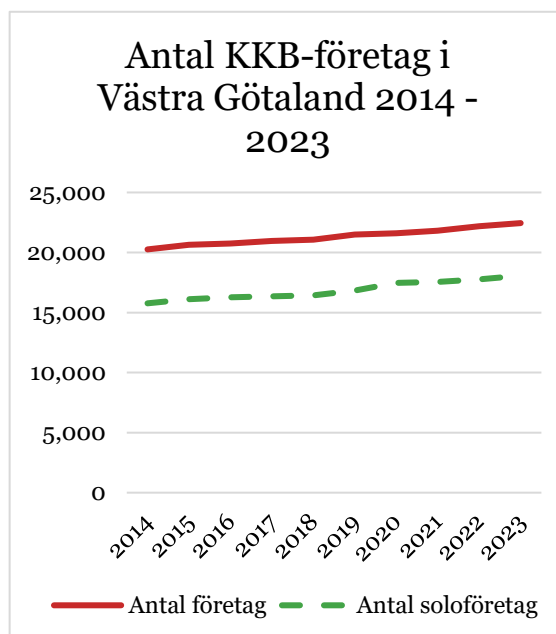
Figur 1. Antal KKB-företag i Sverige, Region Stockholm, Västra Götaland, Region Skåne och övriga regioner, 2023. Källa: SCB Raps

Figur 2 och 3 illustrerar en stabil ökning av antalet KKB-företag i Sverige och Västra Götaland mellan 2014 och 2023. I Sverige ökade antalet företag från 129 200 år 2014 till 142 600 år 2023, vilket motsvarar en tillväxt på cirka 10 procent. Västra Götaland visade en liknande uppåtgående trend, där antalet företag ökade från 20 300 till 22 400 under samma period, en ökning på cirka 11 procent. Tillväxten i Sverige och Västra Götaland har varit relativt jämn, med något högre tillväxttakt efter 2021, vilket kan indikera en återhämtning efter pandemin.

Soloföretagen utgör cirka 80 procent av det totala antalet KKB-företag i Västra Götaland, vilket visar att enskilda entreprenörer spelar en viktig roll i de kreativa och kulturella branscherna. Antalet soloföretag har ökat, från 15 800 år 2014 till 18 100 år 2023, vilket motsvarar en ökning på cirka 15 procent.

Figur 2. Antal KKB-företag i Sverige 2014 - 2023. Källa: SCB Raps

Figur 3. Antal KKB-företag (varav antal soloföretag) i Västra Götaland 2014 - 2023. Källa: SCB Raps

Bransch	2019	2023	Förändring
Scenkonst	5460	5840	7 %
Bild & Form	3690	3790	3 %
Litterärt och konstnärligt skapande	3280	3430	5 %
Mode	3140	2970	-6 %
Litteratur & Press	2080	2160	4 %
Reklam	1780	1870	6 %
Audiovisuellt	1330	1570	18 %
Arkitektur	600	690	14 %
Museer och kulturarv	130	130	-1 %
Samtliga	21 500	22 450	4 %

Tabell 1. Antal företag inom de olika KKB-delbranscherna 2019 och 2023, samt förändring i procent. Källa: SCB Raps

De tre största branscherna inom KKB-företag i Västra Götaland år 2023 är Scenkonst (5 840 företag), Bild & Form (3 790 företag) och Litteratur & Press (2 160 företag).

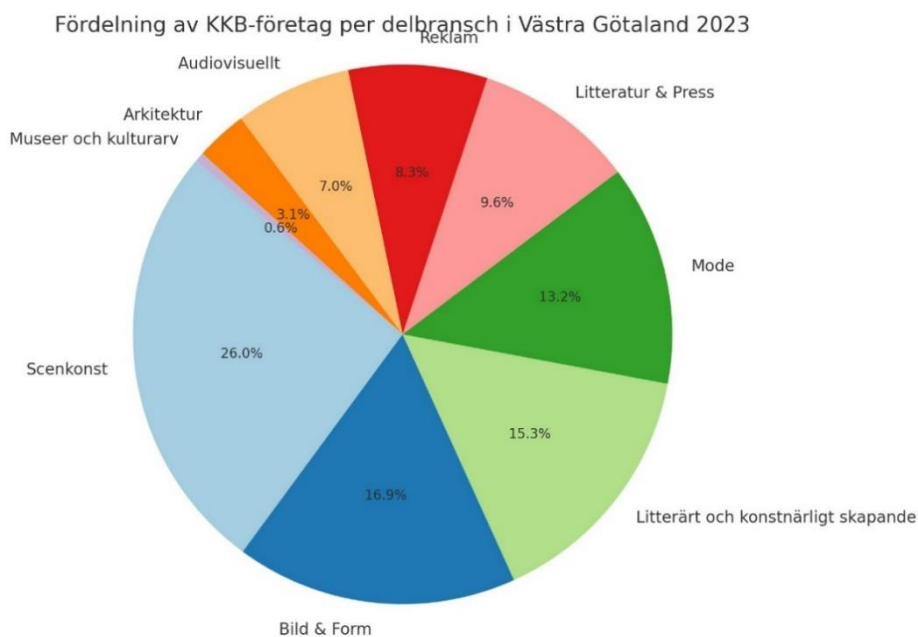
Mellan 2019 och 2023 har de nio delbranscherna inom KKB-företag i Västra Götaland utvecklats på följande sätt:

1. Scenkonst: Denna bransch har ökat med 7 procent, från 5 460 företag 2019 till 5 840 företag 2023. Detta visar en fortsatt stabil tillväxt, vilket reflekterar regionens starka kulturella närvaro inom teater, dans och musik.

2. Mode: Modebranschen har minskat med 6 procent, från 3 140 företag 2019 till 2 970 företag 2023. Den negativa utvecklingen kan bero på förändrade konsumtionsmönster eller utmaningar inom detaljhandeln och textilproduktion.
3. Bild & Form: Denna sektor har vuxit med 3 procent, från 3 690 företag till 3 790 företag. Den blygsamma men stabila tillväxten indikerar fortsatt efterfrågan på designrelaterade tjänster.
4. Litterärt och konstnärligt skapande: Branschen har ökat med 5 procent, från 3 280 företag till 3 430 företag, vilket visar en stadig tillväxt inom skapande konst och författarskap.
5. Litteratur & Press: Företag inom litteratur och press har ökat med 4 %, från 2 080 företag 2019 till 2 160 företag 2023. Detta speglar en stabil närvaro trots förändringar inom medieindustrin.
6. Reklam: Reklambranschen har växt med 6 procent, från 1 780 till 1 870 företag, vilket indikerar en fortsatt efterfrågan på marknadsföringstjänster i regionen.
7. Audiovisuellt: Den audiovisuella sektorn har vuxit mest av alla branscher, med en ökning på 18 procent, från 1 330 företag till 1 570 företag. Denna tillväxt speglar den ökande betydelsen av digital media och produktioner.
8. Arkitektur: Arkitekturbranschen har vuxit med hela 14 procent, från 600 företag till 690 företag. Det visar att stadsplanering och byggnation har fortsatt att utvecklas starkt under denna period.
9. Museer och kulturarv: Här har antalet företag varit oförändrat, med 130 företag under båda åren.

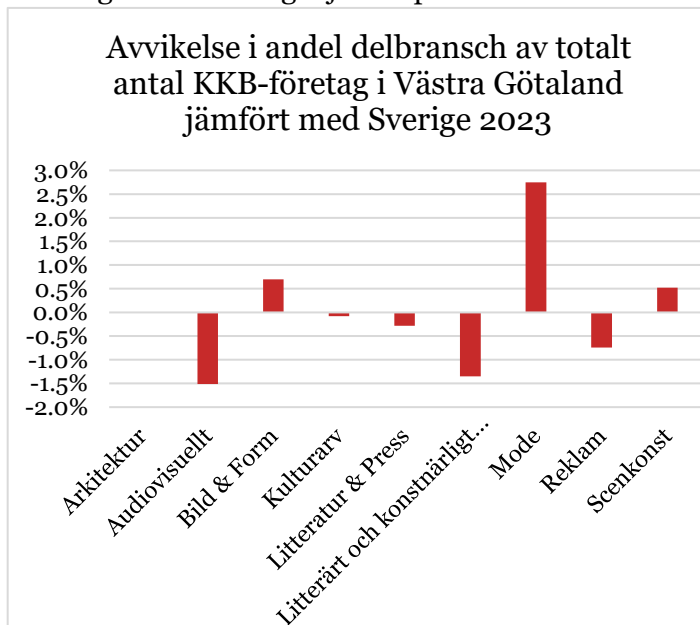
Totalt sett ökade antalet KKB-företag i Västra Götaland med 4 % mellan 2019 och 2023, från 21 500 till 22 450 företag. Den audiovisuella sektorn och arkitekturen har haft den starkaste tillväxten, medan modebranschen har upplevt en märkbar nedgång. Samtliga branscher har, med några få undantag, sett en positiv utveckling, vilket reflekterar en bred och mångsidig tillväxt inom regionens kreativa näringar.

3. Specialisering

Figur 4. Fördelning av KKB-företag per delbransch i Västra Götaland som andel av samtliga KKB-företag i Västra Götaland 2023. Källa: SCB Raps

Figur 4 visar fördelningen av KKB-företag per delbransch i Västra Götaland som andel av samtliga KKB-företag i Västra Götaland 2023. Inom scenkonsten finns 26 procent av samtliga KKB-företag. Sjuttion procent av KKB-företagen finns inom bild-och formområdet.

Figur 5. Avvikelse i andel delbransch av totalt antal KKB-företag i Västra Götaland jämfört med Sverige 2023, i procentenheter. Källa: SCB Raps och egen beräkning.

Genom att mäta hur fördelningen skiljer sig från riksgenomsnittet, kan fastställas vilka delbranscher är mer etablerade i Västra Götaland. Figur 5 visar Västra Götalands avvikelse från rikssnittet mätt i procentenheter i andelen KKB-företag fördelade på olika delbranscher. Några branscher uppvisar en positiv avvikelse, medan andra ligger under det nationella genomsnittet.

Modebranschen sticker ut med den största positiva avvikelsen på 2,7 procentenheter, vilket tyder på att regionen har en starkare närvaro av modeföretag jämfört med övriga

Sverige. Bild & Form och Scenkonst visar små positiva avvikelser, på 0,7 respektive 0,5 procentenheter.

Å andra sidan har Audiovisuella sektorn den största negativa avvikelsen, 1,5 procentenheter, och denna bransch är starkare representerad i Stockholm. Även Litteratur och Press samt Litterärt och konstnärligt skapande visar negativa avvikelser, vilket antyder en lägre regional närvaro av företag inom dessa områden. Reklambranschen och Kulturarv har också en något lägre representation i Västra Götaland med avvikelser på -0,7 respektive -0,1 procentenheter.

Arkitektur visar ingen avvikelse, vilket innebär att Västra Götaland ligger i linje med det nationella genomsnittet för denna bransch.

4. Sysselsatta inom KKB

4.1 Sysselsättning inom kulturella och kreativa yrken

Tabell 2 visar sysselsättning inom kulturella och kreativa yrken i Västra Götalands fyra kommunalförbund – Fyrbodal, Göteborgsregionen, Sjuhärad och Skaraborg – samt Västra Götaland totalt. Genom att analysera dessa siffror ur både procent- och antalsmässiga perspektiv kan vi förstå de regionala skillnaderna i hur olika yrken är fördelade. I det här stycket beskrivs vilka yrken som dominerar i varje kommunalförbund och i jämförelse med Västra Götaland som helhet.

SSYK-kod och yrke	Fyrbodal	Göteborgsregionen	Sjuhärad	Skaraborg	Västra Götaland	Förändring 2022 jämfört med 2018
1242 Informations-, kommunikations - och PR-chefer, nivå 2	29	343	32	31	435	-9
2161 Arkitekter m.fl.	60	1 449	52	69	1 630	+82
2162 Landskapsarkitekter	19	161	14	17	211	+37
2163 Planeringsarkitekter m.fl.	74	536	57	66	733	+67
2171 Industridesigner	45	841	52	39	977	+236
2172 Grafisk formgivare m.fl.	81	1 206	218	104	1 609	-20
2173 Designer inom spel och digitala medier	22	551	27	77	677	+120
2179 Övriga designer och formgivare	18	494	189	18	719	+95
2513 Utvecklare inom spel och digitala media	14	291	16	107	428	+112
2621 Museiintendenter m.fl.	41	328	25	67	461	+29
2622 Bibliotekarier och arkivarier	177	894	173	120	1 364	+34
2641 Författare m.fl.	26	284	14	24	348	+113
2642 Journalister m.fl.	162	925	135	144	1 366	+60
2643 Översättare, tolkar och lingvister m.fl.	69	558	44	51	722	-34
2651 Bildkonstnärer m.fl.	51	306	30	52	439	+62
2652 Musiker, sångare och kompositörer	147	1 087	113	187	1 534	+86
2653 Koreografer och dansare	X	95	7	9	113	+21
2654 Regissörer och producenter av film, teater m.m.	24	342	18	29	413	+58

SSYK-kod och yrke	Fyrbodal	Göteborgsregionen	Sjuhärad	Skaraborg	Västra Götaland	Förändring 2022 jämfört med 2018
2655 Skådespelare	32	397	17	12	458	+168
3339 Övriga förmedlare	61	328	68	54	511	+8
3431 Fotografer	70	621	154	101	946	+43
3432 Inredare, dekoratörer och scenografer m.fl.	34	412	57	50	553	-75
3433 Inspicienter och scriptor m.fl.	X	106	X	9	122	-37
3439 Övriga yrken inom kultur och underhållning	26	202	24	31	283	+34
3521 Bild- och sändningstekniker	9	128	7	9	153	-2
3522 Ljus-, ljud och scentekniker	26	444	27	30	527	+58
4410 Biblioteks- och arkivassistenter	79	197	53	68	397	+7
5113 Guider och reseledare	38	169	14	16	237	+32
7312 Guld- och silversmeder	13	86	25	30	154	+35
7319 Musikinstrumentmakare och övriga konsthantverkare	44	190	69	47	350	+27
7522 Fin-, inrednings- och möbelsnickare	198	555	188	267	1 208	-37
Totalt	1 694	14 526	1 923	1 935	20 078	+1 854

Tabell 2. Antal sysselsatta personer per kreativt yrke och per kommunalförbund, samt Västra Götaland totalt 2022 och förändring 2022 jämfört med 2018 i Västra Götaland. Värden som är "X"-markerade är undertryckta p.g.a. att de är för låga, alltså sekretesskyddade. Källa: SCB MONA.

4.1.1 Fyrbodal: Stark närvaro av snickare, hög andel bibliotekarier och journalister

I Fyrbodal har 1 700 personer ett kulturellt och kreativt yrke 2022. Fin-, inrednings- och möbelsnickare är den yrkesgrupp som verkligen sticker ut i Fyrbodal, med 198 sysselsatta, vilket utgör 12 procent av den totala kulturella sysselsättningen i regionen. Denna andel är betydligt högre än Västra Götalands genomsnitt på sex procent, och återspeglar regionens starka tradition inom möbeltillverkning och hantverk. Detta kan ha sina rötter i den industriella utvecklingen och hantverkstraditionerna som historiskt sett har varit starka i Fyrbodal.

Fyrbodal har här en tydlig specialisering på kulturella yrken som hör till den offentliga sektorn, där bibliotek har en central roll. Bibliotekarier och arkivarier och är den andra största yrkesgruppen med 177 personer sysselsatta vilket utgör 10 procent av den totala kulturella sysselsättningen i delregionen, vilket är högre än Västra Götalands genomsnitt på

sju procent. Antalet biblioteks- och arkivassistenter är 79, vilket motsvarar fem procent, som också är högre än Västra Götalands genomsnitt på två procent.

Journalister är en annan stark yrkesgrupp i Fyrbodal, där 162 personer är sysselsatta, vilket utgör 10 procent av de kulturella yrkena i delregionen (jämfört med sju procent i Västra Götaland). Fyrbodals starka journalistik kan vara kopplad till lokaltidningar och media som täcker de regionala nyheterna, både skrivande och radio- eller tv-rapportering. Musiker, sångare och kompositörer utgör nio procent av de kulturella yrkena i Fyrbodal, vilket motsvarar 147 personer. Andelen är en procent högre än genomsnittet på åtta procent för Västra Götaland. Detta antyder en högre närvaro av musikskolor, orkester, evenemang och musikproduktion.

4.1.2 Göteborgsregionen: Fokus på arkitektur och design

Göteborgsregionen (exkl. Kungsbacka) har den största totala sysselsättningen inom kulturella och kreativa yrken, med 14 526 personer sysselsatta. Arkitekter utgör en av de största yrkesgrupperna i Göteborgsregionen, med 1449 personer, motsvarande 10 procent av alla kulturella och kreativa yrken. Detta återspeglar den stora efterfrågan på arkitekter i samband med stadens utvecklings- och byggprojekt.

Grafiska formgivare är också väl representerade i Göteborgsregionen, med 1 206 personer, vilket utgör åtta procent av den kulturella sysselsättningen i regionen, samma som för Västra Götaland totalt. Detta visar att delregionen är ett nav för visuell design, med många företag och byråer som arbetar inom reklam, marknadsföring och andra former av grafisk kommunikation.

Design inom spel och digitala medier är ett annat yrkesområde som är framträdande i Göteborgsregionen, med 551 personer sysselsatta, vilket motsvarar fyra procent av den kreativa sysselsättningen i regionen. Detta är en högre andel än Västra Götaland totalt (tre procent), och speglar regionens starka spelindustri, där flera stora spelutvecklare har sina baser.

Musiker, sångare och kompositörer utgör sju procent av de kulturella yrkena i Göteborgsregionen, med 1 087 personer. Den starka musikscenen och de många kulturevenemangen i Göteborg bidrar till denna relativt höga sysselsättning inom musiksektorn. Inom scenkonsten och film är yrkena koreografer och dansare (95), regissörer och producenter av film, teater (342) och skådespelare (397) starkt representerade i Göteborgsregionen jämfört med andra delregioner och Västra Götaland i sin helhet.

4.1.3 Sjuhärad: Präglad av grafisk formgivning och fotografi

Sjuhärad har en sysselsättning på 1 923 personer inom kulturella och kreativa yrken. Grafiska formgivare är den största yrkesgruppen i delregionen, med 218 personer sysselsatta, vilket utgör 11 procent av den totala sysselsättningen inom kulturella och kreativa yrken, betydligt

högre än Västra Götalands genomsnitt på åtta procent. Inom yrkeskategorin Övriga designers och formgivare dominerar modedesigners och den är det näst största kreativa yrket med 189 sysselsatta personer, motsvarande 10 procent av den totala sysselsättningen inom kulturella och kreativa yrken, och betydligt högre än Västra Götalands genomsnitt på fyra procent. Detta kan förklaras av Borås långa historia som ett centrum för textil- och modeindustri, där grafisk formgivning spelar en viktig roll i marknadsföring och designprocesser.

Fotografer är en annan stark yrkesgrupp i Sjuhärad, med 154 sysselsatta, vilket utgör åtta procent av de kulturella yrkena i delregionen. Detta är också högre än Västra Götalands genomsnitt på fem procent, och speglar en stark visuell kultur i delregionen, sannolikt relaterad till mode- och reklamsektorn i Borås.

Inom bibliotekarie- och arkivarietkategorin är 173 personer sysselsatta i Sjuhärad, vilket utgör nio procent av delregionens kulturella sysselsättning. Detta ligger två procentenheter högre än genomsnittet för Västra Götaland, vilket kan beror på att Bibliotekshögskolan finns i Borås, en av Sveriges ledande utbildningsinstitutioner inom biblioteks- och informationsvetenskap.

Sjuhärad har en relativt låg representation inom design för spel och digitala medier, med endast 27 personer sysselsatta, vilket utgör en procent av den kulturella sysselsättningen i delregionen. Detta kan tyda på att den digitala kreativa sektorn inte är lika stark i Sjuhärad som i andra delar av Västra Götaland, såsom Göteborgsregionen och Skaraborg.

4.1.4 Skaraborg: Möbeltillverkning och digital design

Sysselsättningen inom de kulturella och kreativa yrkena i Skaraborg är 1 935 och fin-, inrednings- och möbelsnickare är den största yrkesgruppen. Med 267 personer sysselsatta utgör detta 14 procent av den kulturella sysselsättningen i delregionen, vilket är mer än dubbelt så mycket som genomsnittet för Västra Götaland (sex procent). Detta visar på en stark tradition inom möbeltillverkning och träbearbetning i Skaraborg, där både småskaliga hantverkare och större industrier har sina baser.

Skaraborg är känt för sitt växande spelutvecklingskluster, där Högskolan i Skövde har en central roll med sina utbildningsprogram inom spelutveckling. Denna specialisering har bidragit till att Skaraborg har en större andel spelutvecklare och digitala designers (10 procent) än många andra regioner i Västra Götaland (fem procent i genomsnitt). Inom yrkena utvecklare inom spel och digitala media och designer inom spel och digitala medier, är respektive 107 och 77 personer sysselsatta.

Musiker, sångare och kompositörer utgör 10 procent av de kulturella yrkena i Skaraborg, med 187 personer sysselsatta. Detta ligger något över genomsnittet för Västra Götaland och speglar regionens kulturella engagemang och närvaro av musikskolor, kulturevenemang och en levande musikscen.

4.1.5 Sammanfattning

Analysen av de kulturella och kreativa yrkena i Västra Götalands kommunalförbund visar på tydliga regionala skillnader. Fyrbodals kommun har en stark offentlig sektor med många bibliotekarier och journalister, samt en betydande närvaro av möbelsnickare. Göteborgsregionen är ett kreativt centrum med fokus på arkitektur, grafisk design och spelutveckling. Sjuhäradsregionen präglas av grafisk formgivning och fotografi, medan Skaraborg har en stark tradition inom möbeltillverkning och en växande spelindustri. Dessa regionala profiler återspeglar både historiska traditioner och moderna utvecklingar inom KKB i Västra Götaland.

4.2 Sysselsättningsutveckling inom kulturella och kreativa yrken 2018 - 2022

Vid en jämförelse av sysselsättningen inom kulturella och kreativa yrken i Västra Götaland mellan 2018 och 2022 framträder en tydlig trend där många yrken har sett en stark ökning i antal sysselsatta, medan några yrken har minskat något. Totalt sett ökade sysselsättningen från 18 200 till 20 100 sysselsatta. I följande stycke beskrivs yrkena som har upplevt de mest betydande förändringarna, både i form av ökning och minskning.

En av de mest framträdande ökningarna har skett hos industridesignern, där antalet sysselsatta steg från 741 till 977 sysselsatta, en ökning med 236 personer. Denna utveckling reflekterar en stark efterfrågan på produktutveckling och design inom industrin, där Västra Götaland traditionellt sett har varit ett centrum för innovation och tillverkning.

En annan sektor som har haft en betydande ökning är spelindustrin, där antalet designern inom spel och digitala medier ökade från 557 till 677 sysselsatta, en tillväxt med 120 personer. Tillsammans med denna yrkesgrupp har även antalet utvecklare inom spel och digitala medier sett en kraftig ökning, från 316 till 428 sysselsatta, en ökning med 112 personer. Denna expansion av spelbranschen reflekterar Västra Götalands roll som ett viktigt centrum för spelutveckling, med särskilt stark tillväxt i Skaraborg, där Högskolan i Skövde spelar en viktig roll i att utbilda spelutvecklare.

Scenkonsten har sett betydande ökning. Antalet skådespelare ökade från 290 till 458 sysselsatta, en ökning med hela 168 personer. Denna ökning kan till stor del tillskrivas återhämtningen efter pandemin, där teaterproduktioner, film och andra evenemang återupptogs efter en lång period av restriktioner. Antal musiker, sångare och kompositörer ökade från 1 448 till 1 534 sysselsatta. Detta motsvarar en tillväxt med 86 personer som skedde efter 2020 och speglar att liveframträdanden och musikevenemang har återvänt efter pandemins nedgång.

På samma sätt har antalet regissörer och producenter av film och teater ökat från 355 till 413 sysselsatta, vilket indikerar att även filmindustrin har börjat återhämta sig starkt efter pandemins effekter.

Antalet författare har sett en ökning i sysselsättningen, från 235 till 348 sysselsatta, en ökning med 113 personer. Detta kan kopplas till den ökande populariteten för självpublicering och digital bokdistribution, som har öppnat nya möjligheter för författare att nå en global publik utan att vara beroende av traditionella förlag.

När det gäller arkitektur, ökade antalet byggnadsarkitekterna från 1 548 år 2018 till 1 630 år 2022, en ökning med 82 personer. Antalet planeringsarkitekter ökade från 666 till 733 sysselsatta. Detta kan till stor del förklaras av den fortsatta stadsutvecklingen och utvecklingen av infrastruktur, särskilt i Göteborgsområdet.

Yrket guider och reseledare såg en ökning från 205 till 237 sysselsatta, vilket innebär att turismsektorn också har återhämtat sig efter pandemin.

Trots de många positiva trenderna har några yrken sett en minskning i sysselsättning under perioden. Den största minskningen skedde inom yrket inredare, dekoratörer och scenografer som minskade från 628 till 553 personer mellan 2018 och 2022, en minskning med 75 personer. Denna nedgång kan kopplas till flera faktorer, inklusive pandemins påverkan på kultur- och evenemangssektorn, vilket minskade efterfrågan på scenografer när många föreställningar ställdes in. För inredare och dekoratörer kan den ökade digitaliseringen och användningen av DIY-lösningar inom inredning ha bidragit till minskningen.

Antalet översättare, tolkar och lingvister minskade från 756 till 722 sysselsatta, en nedgång med 34 personer. Denna minskning kan till viss del bero på den ökande användningen av maskinöversättning och AI-översättningstjänster, vilket har minskat efterfrågan på mänskliga översättare i vissa områden.

En annan yrkesgrupp som har sett en nedgång är inspicienter och scriptor, som minskade från 159 till 122 sysselsatta. Detta yrke, som är nära kopplat till produktioner inom scenkonst och film, har troligen påverkats av förändringar i produktionsprocesser och teknisk utveckling.

Sysselsättningen inom yrket fin-, inrednings- och möbelsnickare minskade från 1 245 personer 2018 till 1 208 personer 2022, en minskning med 37 personer. Denna nedgång kan delvis förklaras av förändringar inom hantverksindustrin, där automatisering och massproduktion har blivit allt vanligare, vilket minskat efterfrågan på traditionella, handgjorda snickeritjänster.

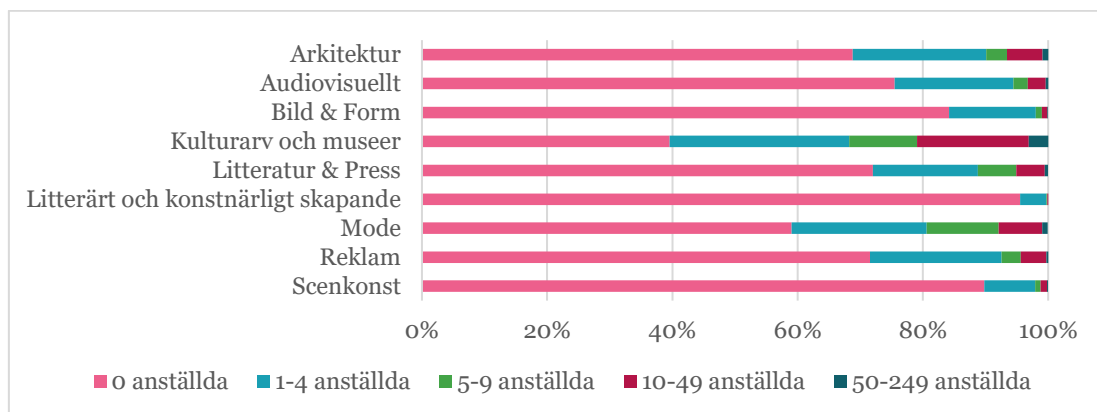
Sysselsättningen inom grafisk formgivare minskade från 1 629 personer 2018 till 1 609 personer 2022, en minskning med 20 personer. Denna nedgång handlar främst om modedesign, en sektor som har drabbats av en minskad efterfrågan och förändringar i konsumentbeteenden, vilket kan ha lett till färre arbetstillfällen för modedesigners.

Sammanfattningsvis har de flesta yrken inom den kulturella och kreativa sektorn i Västra Götaland sett en positiv utveckling mellan 2018 och 2022. Framför allt yrken inom spelutveckling, arkitektur, design och scenkonst har vuxit starkt. Trots dessa positiva trender har vissa yrken sett en minskning i sysselsättningen. Yrken som inredare, dekoratörer och scenografer minskade med 75 personer, delvis på grund av pandemin och dessutom digitala lösningar. Även översättare, inspicier, möbelsnickare och grafisk formgivare (särskilt modedesign) minskade i antal på grund av digitalisering och förändrade konsumentbeteenden.

4.3 Sysselsättning inom kulturella och kreativa branscher

4.3.1 Branschstruktur efter storleksklass (anställda)

Figur 6 visar fördelningen av företag i de olika delbranscherna baserat på antalet anställda. Generellt visar tabellen att de flesta delbranscher domineras av små företag, ofta utan anställda. Delbranscher som mode och kulturarv & museer har dock en högre andel företag med fler anställda, medan litterärt och konstnärligt skapande samt bild & form nästan uteslutande består av enskilda aktörer eller mycket små företag.

Figur 6. Procentuell fördelning av företag efter storleksklass baserat på antal anställda inom olika delbranscher, 2023. Källa SCB Raps.

Inom arkitekturbranschen har 69 procent av företagen inga anställda, men 21 procent har 1-4 anställda. En liten andel företag, cirka sex procent, har upp till 49 anställda, vilket visar att det finns en del mellanstora företag i denna bransch.

I den audiovisuella branschen har 76 procent av företagen inga anställda, och 19 procent har 1 - 4 anställda. Få företag har fler än fem anställda, vilket tyder på att den audiovisuella branschen är småskalig.

Inom bild och form har 84 procent av företagen inga anställda, vilket gör att denna bransch liknar litterärt skapande, med en övervägande andel enmansföretag. Få företag har fler än 1-4 anställda, vilket tyder på en dominerande närvaro av småskaliga aktörer.

Kulturarv och museer skiljer sig från de andra genom att bara 40 procent av företagen har inga anställda. 29 procent har 1-4 anställda, och en relativt hög andel, 11 procent, har 5-9 anställda. Dessutom har 18 procent 10-49 anställda, och några få företag har upp till 249 anställda. Det visar att kulturarv och museer är en bransch med fler medelstora företag än de andra branscherna.

Litteratur och press är något mer varierad jämfört med litterärt och konstnärligt skapande. 72 procent av företagen har inga anställda, medan 17 procent har 1-4 anställda och några större företag med upp till 50 anställda finns också. Det visar att det inom denna bransch finns en blandning av små och medelstora företag.

Inom delbranschen Litterärt och konstnärligt skapande har nästan alla företag, 96 procent, inga anställda, vilket indikerar att detta huvudsakligen består av enskilda konstnärer och författare. Nästan inga företag har fler än 4 anställda, vilket tydligt pekar på en stark dominans av mikroaktörer.

Inom modeindustrin har 59 procent av företagen inga anställda, vilket är lägre än i flera andra branscher. 22 procent av företagen har 1-4 anställda och en relativt hög andel, 12 procent, har 5-9 anställda, vilket tyder på att det finns fler små- till medelstora företag i denna bransch jämfört med exempelvis scenkonst och reklam. Några företag har också upp till 50 anställda.

I reklambranschen har 72 procent av företagen inga anställda, men en betydande del, 21 procent, har 1-4 anställda. Det finns ett fåtal företag (3-4 procent) som har mellan 5-49 anställda, men inga med fler än 50. Detta visar på en något mer diversifierad storleksstruktur än scenkonsten, men fortfarande dominerar små företag.

Inom scenkonsten har 90 procent av företagen inga anställda, vilket indikerar att det huvudsakligen består av enmansföretag eller frilansare. Endast 8 procent har 1-4 anställda, medan väldigt få, omkring 1 procent, har fler än 5 anställda. Det tyder på en bransch med många små aktörer och få större företag.

4.3.2 Antal anställda och tillväxt av antal anställda inom KKB

Tabell 3 visar utvecklingen av antalet anställda inom de kulturella och kreativa branscherna mellan 2019 och 2023. Överlag har det totala antalet anställda i dessa branscher ökat med sex procent från 31 400 till 33 300, motsvarande 1 850 nya arbetstillfällen. Vissa branschgrupper har haft betydande tillväxt, medan andra har upplevt minskningar.

Branschgrupp	2019	2023	Tillväxt antal 2019- 2023	Tillv. Procent 2019- 2023
Mode	11 121	11 960	839	8%
Mode utan handel	786	821	35	4%
Litteratur & Press	5226	5058	-167	-3%
Bild & Form	3538	4271	733	21%
Scenkonst	3359	3729	370	11%
Reklam	3002	2854	-148	-5%
Audiovisuellt	1799	2192	393	22%
Arkitektur	2039	1778	-261	-13%
Kulturarv	1046	1090	44	4%
Litterärt och konstnärligt skapande	297	349	52	18%
Summa	31 426	33 281	1855	6%

Tabell 3. Antal anställda inom KKB per delbransch, 2019 och 2023. Tillväxt i antal 2019 - 2023.
Källa: SCB Raps

Inom modebranschen kan vi se en blandad utveckling. Modeindustrin som helhet har haft en viss tillväxt, men vissa delbranscher har haft större framgång än andra. Till exempel har antalet anställda inom väverier ökat från 131 år 2019 till 164 år 2023, vilket speglar en ökad efterfrågan på textilier och vävda material. Samtidigt har underklädes- och skjortindustrin sett en betydande tillväxt från 138 till 189 anställda, som drivits av Eton AB. Däremot har andra delbranscher inom mode, som blekerier, färgerier och textiltryckerier, upplevt en stadig nedgång, från 99 anställda år 2019 till endast 68 år 2023. Liknande minskningar syns inom ytterkläder och andra gångkläder, samt pälsindustrin som nästan har försvunnit, från 12 anställda till endast två år 2023. Denna drastiska minskning kan spegla en förändring i konsumenternas preferenser, där hållbarhet och djurrätt har blivit allt viktigare.

Mode utan handel, en bransch som fokuserar på modeindustrin utan att inkludera handelsrelaterade verksamheter, visar en relativt stabil utveckling. Denna kategori består främst av design- och produktionsrelaterade arbeten. Till exempel har läderbeklädnadsindustrin växt från sju till 18 anställda under perioden, vilket tyder på en liten men stabil efterfrågan på specialiserad läderproduktion kopplade till fordonsindustrin.

Inom litteratur och press är trenden mer negativ. Många delbranscher som tidigare dominerade arbetsmarknaden har sett drastiska nedgångar i antalet anställda. Dagstidningstryckerier, till exempel, har minskat från 196 anställda 2019 till bara 30 anställda år 2023. Denna minskning speglar en övergång från tryckta medier till digitala plattformar, något som även syns i minskningen av boktryckerier, som har tappat nästan 300 anställda under samma period. Även postorderhandel och detaljhandel för böcker och andra mediavaror har sett en markant nedgång, från 177 anställda till endast 58. Denna trend är ett

resultat av konsumenternas förändrade beteenden, där digitala plattformar har blivit dominerande för distribution av litteratur och press.

Trots detta finns det ljuspunkter inom denna bransch. Dagstidningsförlagen har vuxit från 498 till 949 anställda, vilket kan antyda en återhämtning eller en lyckad omställning till digital publicering och distribution. Detta tyder på att även om den fysiska tryckindustrin minskar, finns det fortfarande en efterfrågan på nyhetsinnehåll, om än i annan form än tidigare.

Bild och form, en bransch som inkluderar visuella och formgivningsrelaterade yrken, visar en stadig tillväxt. En av de största ökningarna återfinns inom industri- och produktdesign, där antalet anställda har stigit från 2624 till 3307 under perioden. Detta kan ses som en indikation på den ökade efterfrågan på design och innovation inom flera sektorer, särskilt med tanke på att hållbarhet och teknisk utveckling har blivit allt viktigare för både företag och konsumenter. Inredningsarkitektur och fotografiverksamheter, särskilt inom reklamfotografi, har också upplevt en stabil ökning, vilket ytterligare speglar det växande behovet av visuella och estetiska lösningar inom en rad olika sektorer.

Scenkonstbranschen har också haft en positiv utveckling, särskilt inom musikrelaterade verksamheter. Antalet anställda inom ljudinspelningsstudior har ökat från 158 till 199, vilket kan spegla det ökande intresset för musikproduktion och digitala medier. Detta hänger sannolikt samman med den globala expansionen av streamingtjänster och musikdistribution på nätet. Producenter av konstnärliga, litterära och artistiska verk har också ökat stadigt under perioden, vilket pekar på en ökad efterfrågan på kulturproduktion. Å andra sidan har kommunala kulturskolor sett en mindre nedgång i antalet anställda, vilket kan bero på minskade offentliga anslag eller förändringar i utbildningsprioriteringar.

Inom reklambranschen har utvecklingen varit relativt stabil, med vissa delbranscher som har sett viss tillväxt. Reklambyråer har ökat något i antalet anställda, från 2156 år 2019 till 1999 år 2023, medan direktreklamföretag har haft en kraftig ökning, från 103 till 291. Detta tyder på att direktmarknadsföring, särskilt i digital form, har fått en större roll under den senaste perioden.

Den audiovisuella branschen har sett en av de mest betydande tillväxterna under denna period. Utgivare av dataspel, till exempel, har nästan fördubblat sin personalstyrka, från 375 anställda 2019 till 676 anställda år 2023. Detta speglar den explosionsartade tillväxten inom spelindustrin globalt. Även produktionsbolag för film, video och tv-program har sett en kraftig ökning av anställda, vilket speglar det växande behovet av innehåll för streamingtjänster och digitala plattformar. Däremot har biografer sett en viss minskning i antalet anställda, vilket kan vara ett resultat av förändrade konsumentbeteenden där fler väljer att konsumera media hemifrån snarare än på traditionella biografer.

Arkitektursektorn har under perioden upplevt en negativ utveckling vad gäller antalet anställda. Antalet anställda vid arkitektkontor har minskat från 2039 år 2019 till 1778 år

2023. Samtidigt visar yrkesstatistiken att antalet arkitekter har ökat. Dessutom har både antalet arkitektföretag och soloföretag, som utgör 69 procent av branschen, ökat. Minskningen i antalet anställda kan troligen förklaras av en ökad andel egenföretagare, snarare än av en nedgång inom byggnation eller utvecklingsprojekt.

Slutligen har sektorn för litterärt och konstnärligt skapande haft en stadig tillväxt under denna period. Anställningarna har ökat från 297 till 349, vilket speglar en ökad efterfrågan på kreativa arbeten inom olika fält.

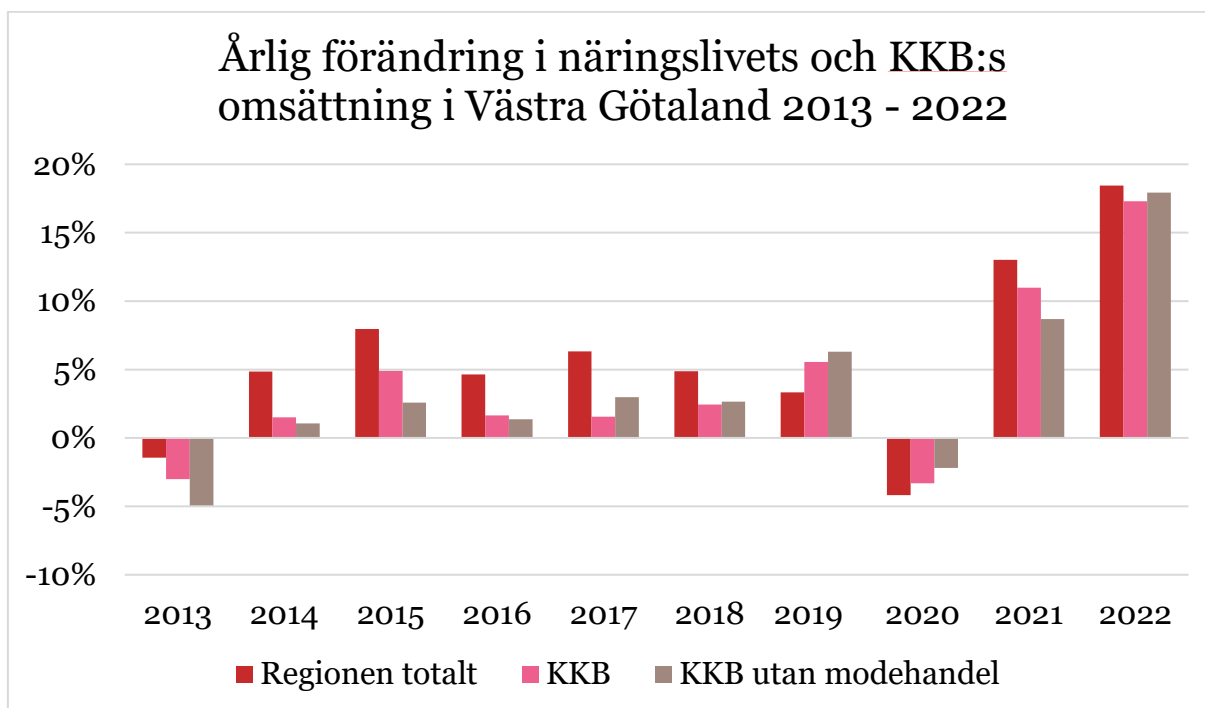
Sammanfattningsvis visar analysen att medan vissa branscher, särskilt de inom traditionella tryckmedia, har minskat i betydelse, har andra, särskilt de inom audiovisuella medier, design och scenkonst, blomstrat. Denna utveckling speglar de globala förändringarna inom teknik och digitalisering, som har förändrat hur vi konsumerar och skapar kultur och innehåll.

5. Ekonomi: omsättning och förädlingsvärde

Företagsdatabasen Dun & Bradstreet har använts som källa för den ekonomiska statistiken för KKB. Detta val medför ett visst bortfall av företag med noll anställda och låg omsättning, men dessa påverkar statistiken i begränsad omfattning. Till skillnad från de uppgifter om antal företag som presenterats tidigare från SCB, baseras Dun & Bradstreets data på fördelning på arbetsställenivå, där arbetsställets andel av företagets totala antal anställda har tagits i beaktning. Detta innebär att den ekonomiska statistiken inkluderar företag som, trots att de inte har sitt säte i Västra Götaland, ändå har anställda i regionen. Det är också viktigt att notera att faktorer som nyetableringar, omklassificeringar och förändringar i ägarstrukturer påverkar variationer från år till år.

5.1 Omsättning

Det här diagrammet visar den årliga procentuella förändringen i omsättningen för näringslivet totalt (markerad i mörkröd), kultur och kreativa branscher (KKN, markerad i rosa), samt kultur och kreativa branscher utan modehandel (markerad i brun/beige) i Västra Götaland under perioden 2013–2022.

Figur 7. Årlig förändring i näringslivets och KKB:s omsättning i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet och egen beräkning.

Under 2013 uppvisar näringslivet och KKB en negativ utveckling, där KKB utan modehandel har en särskilt märkbar nedgång. År 2014 och framförallt 2015 visar däremot en stark tillväxt för samtliga sektorer, med särskilt stora uppgångar inom KKB, vilket indikerar en kraftig expansion eller återhämtning för dessa branscher. Mellan 2016 och 2018 präglas utvecklingen av KKB av en stabil men måttlig tillväxt, men under nivån för näringslivet totalt. År 2019 växer KKB snabbare än näringslivet i sin helhet. År 2020, som sammanfaller med pandemins första år, ser vi en kraftig nedgång i omsättning, också inom KKB. Återhämtningen sker snabbt under 2021 och 2022, med kraftiga uppgångar inom både KKB och KKB utan modehandel. Detta tyder på att KKB har lyckats anpassa sig och återhämta sig kraftfullt efter pandemin.

Andelen KKB av det totala näringslivet i Västra Götaland har faktiskt minskat över tid till 3,4 procent 2022. Trots vissa år med kraftig återhämtning, som 2021–2022, har KKB omsättning i genomsnitt inte har vuxit i samma takt som det totala näringslivet. Detta innebär att KKB relativa betydelse inom regionens ekonomi har minskat under den totala perioden.

Tabell 4 visar förändringen i omsättningen (mnkr) för olika branscher inom KKB mellan 2018 och 2022. Den totala omsättningen för alla branscher ökade med 33 procent, från 65 512 miljoner kronor 2018 till 87 038 miljoner kronor 2022. **En viktig aspekt vid tolkningen av förändringen är att värdena anges i löpande priser, vilket innebär att de inte är justerade för inflation. Mellan 2018 och 2022 var inflationen cirka**

11 procent, vilket bör beaktas för att få en korrekt bild av den reala utvecklingen under perioden.

Bransch	2018	2022	Förändring
Mode	32 946	43 235	31 %
Mode utan modehandel	2 283	2 309	1 %
Bild & Form	10 886	16 429	51 %
Litteratur & Press	6782	7205	6 %
Audiovisuellt	2931	6690	128 %
Reklam	5445	5974	10 %
Scenkonst	3176	3973	25 %
Arkitektur	2461	2413	-2 %
Litterärt och konstnärligt skapande	534	727	36 %
Museer och kulturarv	353	392	11 %
Samtliga	65 512	87 038	33 %

Tabell 4. Den totala omsättningen i miljoner kronor för delbranscherna inom KKB 2018 och 2022, samt förändring 2018 - 2022 i procent. Löpande priser. Källa: Dun & Bradstreet.

Modebranschens omsättning ökade med 31 procent, trots att både antalet företag och antalet anställda minskade. Denna bransch har bibehållit sin lönsamhet tack vare partihandel och näthandel, medan butikerna har haft det tuffare.

Bild och form-branschen har också vuxit, med den största tillväxten inom industri- och produktdesign.

Inom litteratur och press är omsättningsökningen betydligt mer modest. Tryckerier har haft det svårt, medan förlag som fokuserar på ljudböcker och podcasts har sett tillväxt.

Den audiovisuella branschen upplever en boom, främst drivet av dataspelsindustrin, men även TV- och filmproducenternas omsättning har ökat markant.

Reklambranschen visar en positiv omsättningsökning, även om antalet anställda har minskat.

Scenkonsten har också vuxit, både vad gäller artistisk verksamhet och stödföretag.

Arkitektbranschens omsättning minskade något, men branschen är fortsatt lönsam.

Soloföretagare inom litterärt och konstnärligt skapande har också sett en omsättningsökning, även om deras intäkter per företag är små.

Tabellen visar endast omsättningen, men även om man tar hänsyn till kostnader och tittar på förädlingsvärdet och lönsamheten har utvecklingen varit positiv. Det betyder dock inte att det alltid handlar om stora affärer, särskilt inte för de cirka 3400 soloföretag inom ”litterärt och

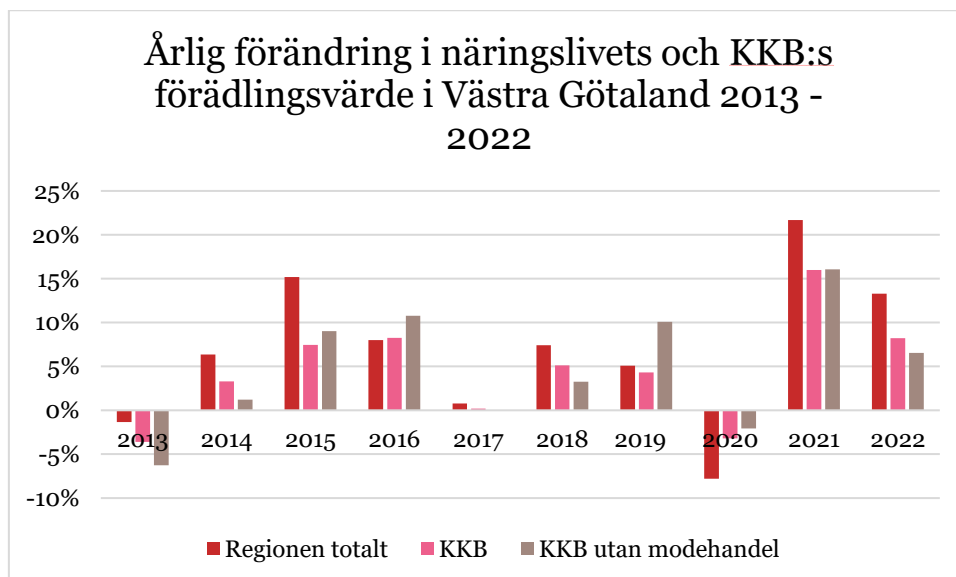
konstnärligt skapande”, där omsättningen per företag är låg och deras förvärvsinkomst ofta ligger långt under det svenska genomsnittet.

5.2 Förädlingsvärde

Förädlingsvärdet är den ekonomiska skillnaden mellan värdet av de insatsvaror och tjänster som används i en produktionsprocess och värdet på den färdiga produkten eller tjänsten. Det mäter hur mycket mervärde som tillförs under produktionen, alltså vad företaget tillför genom arbete, maskiner, teknologi och andra resurser. Förädlingsvärdet kan beräknas som skillnaden mellan omsättningen och kostnaderna för de insatsvaror (t.ex. råvaror, halvfabrikat, tjänster), tjänster och kapitalkostnader. Medan omsättningen visar det totala värdet av ett företags försäljning under en viss period, tar förädlingsvärdet hänsyn till hänsyn till kostnaderna för att producera varor och tjänsten.

År 2023 var det totala förädlingsvärdet inom KKB 23,6 miljarder kronor, och 17,6 miljarder kronor om modehandel inte räknas med. KKB står för 3,5 procent av regionens totala förädlingsvärde och andelen har minskat från 4,2 procent 2013.

En viktig aspekt vid tolkningen av förändringen är att värdena anges i löpande priser, vilket innebär att de inte är justerade för inflation. Mellan 2018 och 2022 var inflationen cirka 11 procent, vilket bör beaktas för att få en korrekt bild av den reala utvecklingen under perioden.

Figur 8. Årlig förändring i näringslivets och KKB:s förädlingsvärde i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet och egen beräkning.

När vi analyserar förädlingsvärdet och jämför utvecklingen för både KKB samt KKB exklusive modehandel med Västra Götalands totala näringsliv under perioden 2013 till 2022, ser vi tydliga skillnader i hur de har påverkats under åren.

År 2013 präglades den västsvenska ekonomin av en svag internationell efterfrågan som påverkade regionens exportberoende industri. Året visar en liten negativ tillväxt för både regionen totalt (-1 procent) och KKB, men KKB och KKB utan modehandel uppvisar en betydligt större minskning (-4 procent respektive -6 procent) än näringslivet i stort. Detta kan tyda på att de kreativa branscherna drabbades hårdare av den ekonomiska osäkerheten vid den tidpunkten.

Från 2014 till 2016 sker en stark tillväxt i regionens näringsliv, med särskilt stor ökning år 2015 (15 procent). Även om KKB och KKB utan modehandel också växer under denna period, är deras tillväxt mer måttlig i jämförelse med det totala näringslivet. År 2015 växer KKB med 7 procent och KKB utan modehandel med 9 procent, vilket är mindre än regionens totala tillväxt, men visar ändå på en viss återhämtning inom dessa branscher. År 2016 är dock intressant då både KKB och KKB utan modehandel växer relativt starkt (8 procent respektive 11 procent), i linje med näringslivets totala tillväxt (8 procent).

År 2017 uppvisar regionen en mycket blygsam tillväxt på 1 procent, medan KKB och KKB utan modehandel står stilla. Åren 2018 och 2019 återhämtade regionens näringsliv sig med en tillväxt på respektive 7 och 5 procent, och 2019 har tillväxten inom KKB exklusive modehandel med 10 procent en högre takt än näringslivet i stort.

Den mest dramatiska förändringen sker under pandemin 2020. Näringslivet i Västra Götaland minskar med hela 8 procent, medan KKB och KKB utan modehandel minskar med 3 procent respektive 2 procent. Här ser vi att kultur- och kreativa branscher, trots sin känslighet för nedstängningar och restriktioner, klarade sig något bättre än näringslivet totalt sett, vilket kan bero på en bra förmåga till digital anpassning, en fortsatt efterfrågan på tjänster inom KKB, och krisstöden.

Under 2021 sker en kraftfull återhämtning i hela regionen med en tillväxt på 22 procent. KKB och KKB utan modehandel växer också kraftigt med 16 procent vardera, men ligger fortfarande under regionens totala tillväxt. Detta tyder på att näringslivet i stort hade en snabbare och mer omfattande återhämtning, vilket kan bero på att fler sektorer kom igång igen när restriktionerna lyftes.

År 2022 avtar tillväxten något i regionen, men ligger fortfarande på en hög nivå med en ökning på 13 procent. KKB och KKB utan modehandel ser också en fortsatt tillväxt, men återigen i en något långsammare takt, med 8 procent respektive 7 procent.

Sammantaget ser vi att KKB under decenniet ofta följer trenden i det totala näringslivet, men med något lägre tillväxt under återhämtningsperioder och något mindre djup under nedgångsår som 2020.

Bransch	2018	2022	Förändring
Mode	7 829	8 753	12%
Mode utan modehandel	587	693	18%
Bild & Form	3 009	4 749	58%
Litteratur & Press	2 294	2 503	9%
Audiovisuellt	1 298	3 154	143%
Reklam	2 230	2 447	10%
Arkitektur	1 619	1 659	2%
Scenkonst	1 388	1 575	13%
Litterärt och konstnärligt skapande	334	495	48%
Museer och kulturarv	106	139	31%
Samtliga	20 107	25 475	27%

Tabell 5. Det totala förädlingsvärdet i miljoner kronor för delbranscherna inom KKB 2018 och 2022, samt förändring 2018 - 2022 i procent. Löpande priser. Källa: Dun & Bradstreet.

Tabell 5 visar utvecklingen i förädlingsvärde för delbranscherna inom KKB mellan 2018 och 2022, med en sammanlagd tillväxt på 27 procent för alla branscher. I den här stycken ges en analys av de olika branscherna.

Modebranschen har haft en tillväxt på 12 procent, från 7 829 miljoner kronor 2018 till 8 753 miljoner kronor 2022. Det är främst parthandel och e-handel driver tillväxten, butikshandeln har däremot krympt. Mode exklusive handel, som inkluderar främst tillverkning utan detalj- och parthandeln, har haft en något högre tillväxt på 18 procent. Dessa tillväxtsiffror visar en relativ stabilitet i modeindustrin.

Bild & Form har sett en kraftig ökning med 58 procent, från 3 009 miljoner kronor 2018 till 4 749 miljoner kronor 2022. Detta beror främst på en ökad efterfrågan på industri- och produktdesign, men även inom grafisk design, fotografi och inredningsarkitektur har skett en tillväxt.

Litteratur- och pressbranschen har haft en ganska blygsam tillväxt på 9 procent, varav dagstidningar står för en ökning på 100 procent. Dessutom har Annan förlagverksamhet (bland annat webbpublicering, publicering i sociala medier, blogg) vuxit, men också bokförlag. Däremot har tryckerier haft det tuffare med en negativ tillväxt.

Audiovisuella branschen står för den mest imponerande tillväxten på hela 143 procent. Denna tillväxt reflekterar explosionen av dataspel, men även filmproduktionen visar en stark tillväxt.

Reklambranschen har visat en tillväxt på 10 procent. I synnerhet mediebyråer som försäljer annonser visar en stor tillväxt på 22 procent, medan reklamföretag som sysslar med fysisk utomhusreklam har haft en negativ tillväxt på -12 procent. Detta tyder på att marknaden har påverkats av övergången från traditionell till digital reklam.

Arkitekturbranschen har haft en tillväxt på endast 2 procent, vilket tyder på en relativ stabilitet men utan större expensionspotential.

Scenkonsten och Litterärt & konstnärligt skapande visar också tillväxt, men förädlingsvärdet är missvisande när man analyserar tillväxten bland soloföretag och över 90 procent av företag inom dessa branscher har inga anställda. Soloföretagare har ofta inkomster direkt kopplade till företagets vinst i stället för att behöva ta hänsyn till personal- eller lönekostnader. Ett mått som förädlingsvärde tar hänsyn till både löner och vinster. I stället är soloföretagarens lön ofta synonymt med vinsten, vilket gör att hela företagets intäkter efter kostnader direkt speglar deras personliga inkomst. Med ett ökat tillväxtvärde på 13 procent, har scenkonstbranschen visat viss återhämtning efter pandemin. (Inflationen på 11 procent är inte medräknad). Det faktum att liveframträdanden inte kunde hållas under 2020 har lett till en nedgång, men sedan återhämtade branschen sig snabbt 2021 och 2022 när restriktioner lättade. Branschen Litterärt & konstnärligt skapande har haft en stark tillväxt på 48 procent, vilket kan tyda på en ökande efterfrågan på uppdrag till konstnärer, författare och journalister.

Museer och kulturarv har haft en tillväxt på 31 procent, vilket beror på en stark återhämtning efter pandemin när besök återigen blev möjliga.

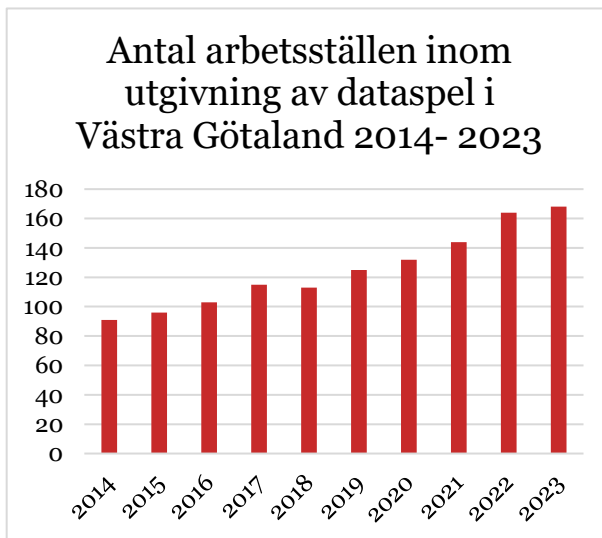
Sammantaget har de kultur- och kreativa branscherna haft en relativt stark utveckling med en total tillväxt på 27 procent. Den största tillväxten har skett inom audiovisuellt (143 procent), följt av bild och form (58 procent) och litterärt och konstnärligt skapande (48 procent). Branscher som arkitektur samt litteratur och press har däremot haft en mer blygsam utveckling.

6. Branschfokus

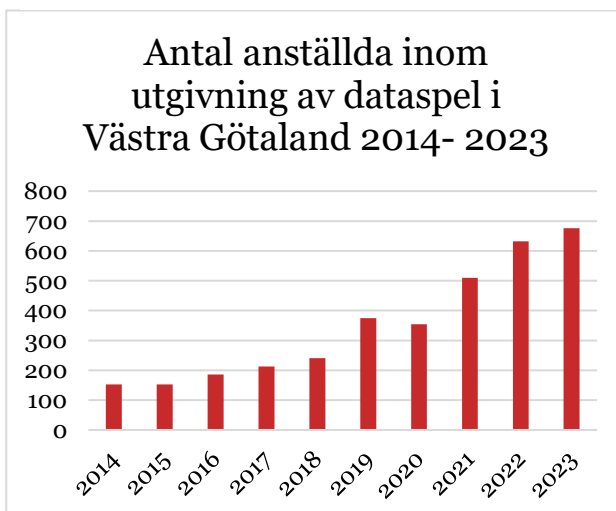
Det här sista kapitlet fokuserar på specifika branscher som har en hög grad av specialisering i Västra Götaland, som dataspel, film och tv, och mode. Här diskuteras antalet arbetsställen, anställda och den ekonomiska utvecklingen inom dessa områden.

6.1 Dataspel

6.1.1 Antal arbetsställen och anställda

Figur 9. Antal arbetsställen inom utgivning av dataspel i Västra Götaland 2014- 2023. Källa: SCB Raps

Figur 10. Antal anställda inom utgivning av dataspel i Västra Götaland 2014- 2023. Källa: SCB Raps.

Figur 9 visar en stadigt ökande trend i antalet arbetsställen inom dataspelsutveckling i Västra Götaland mellan 2014 och 2023. År 2014 fanns cirka 90 arbetsställen, och fram till 2023 hade det ökat till över 160. Den mest märkbara ökningen sker mellan 2020 och 2021 samt 2021 och 2022, där antalet arbetsställen växer kraftigt. Detta kan indikera en ökad efterfrågan på digitala spel, vilket kan ha drivits av teknologiska framsteg och förändringar i konsumentbeteenden, möjligen påverkade av pandemin och det ökade behovet av digital underhållning.

Femton procent av alla arbetsställen inom dataspel i Sverige ligger i Västra Götaland och andelen har varit stabil över tid. Region Stockholm utgör 42 procent och Skåne 14 procent.

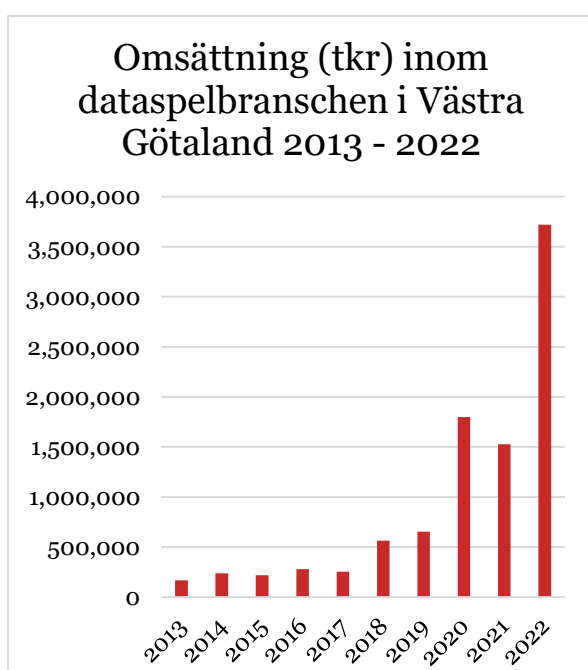
Tillväxten i branschen ser vi också i antalen anställda inom dataspelsutveckling i Västra Götaland mellan 2014 och 2023. År 2014 hade branschen strax över 150 anställda, men till 2023 har denna siffra ökat till 680. Denna utveckling speglar en stark och stadig tillväxt, särskilt mellan 2019 och 2023, där antalet anställda ökar kraftigt. En tillfällig nedgång i tillväxttakten noteras dock 2020, vilket kan bero på pandemins påverkan. Det övergripande mönstret tyder på en

fortsatt expansion av branschen, driven av den ökande efterfrågan på digital underhållning och spel.

Tio procent av alla anställda inom branschen i Sverige arbetar i Västra Götaland och andelen har varit stabil över tid. Region Stockholm har däremot 67 procent av alla anställda i branschen i Sverige 2023, ock Skåne 14 procent.

Tidigare i denna rapport beskrevs utvecklingarna inom kreativa yrken. Antalet designers inom spel och digitala medier och antalet spelutvecklare har ökat. Skaraborg, särskilt Högskolan i Skövde, bidrar starkt till denna utveckling genom att utbilda spelutvecklare, vilket stärker regionens roll som centrum för spelutveckling.

6.1.2 Ekonomi

Figur 11. Den totala omsättningen i tusen kronor inom dataspelbranschen i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet

Figur 12. Det totala förädlingsvärdet i tusen kronor inom dataspelbranschen i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet

Den ekonomiska utvecklingen i dataspelbranschen i Västra Götaland under perioden 2013 till 2022 visar en kraftig uppgång, både i omsättning och förädlingsvärde.

Omsättningen, som var på en relativt låg nivå 2013, har under det senaste decenniet visat en markant ökning. Från 2018 sker en tydlig acceleration, med en kraftig tillväxt fram till 2022, då omsättningen överstiger 3,5 miljarder kronor. Denna snabba expansion kan bero på flera faktorer, såsom en ökad global efterfrågan på spel, framväxten av nya teknologier samt större investeringar i dataspelsindustrin.

Förädlingsvärdet, som speglar det ekonomiska värde som branschen skapar, visar också en liknande tillväxttrend. Från en blygsam nivå 2013 har förädlingsvärdet skjutit i höjden och överstiger 2 miljarder kronor år 2022. Denna ökning indikerar att inte bara omsättningen ökar, utan att även branschens förmåga att skapa värde har blivit mer effektiv över tid.

Tillväxten i både omsättning och förädlingsvärde visar på en mognande bransch i Västra Götaland, med företag som framgångsrikt tar vara på den ökande globala efterfrågan på digitala spel och relaterade tjänster. Det tyder också på en förbättrad kapacitet att dra nytta av investeringar, skapa innovation och generera större ekonomiska bidrag till regionen.

Ett nytt företag är Thunderful Games är ett Göteborgsbaserat spelutvecklings- och förlagsbolag med cirka 100 anställda i Göteborg, som grundades 2019 och ingår i Thunderful Group. Företaget har snabbt gjort sig ett namn inom spelindustrin med sitt fokus på både utveckling och publicering av spel för flera plattformar, såsom PC och konsoler. Thunderful Games är särskilt känt för titlar som SteamWorld-serien och The Gunk, som har nått internationell framgång.

En annat bolag är Epic Games som etablerades i Göteborg 2020 med cirka 50 anställda. Epic Games ligger bakom spelmotorn Unreal Engine och det populära spelet Fortnite. Studion i Göteborg, tidigare känd som RAD Game Tools, blev en del av Epic Games-familjen 2021.

Coffee Stain Studios är en svensk spelutvecklare och förläggare baserad i Skövde, grundad 2010. Coffee Stain har växt till en holding med fem företag i Västra Götaland med cirka 120 anställda 2022. Den är mest känd för att ha utvecklat det humoristiska och udda spelet Goat Simulator, som snabbt blev en viral succé tack vare sin absurda spelmekanik och komiska glitchar.

6.2 Film och Tv

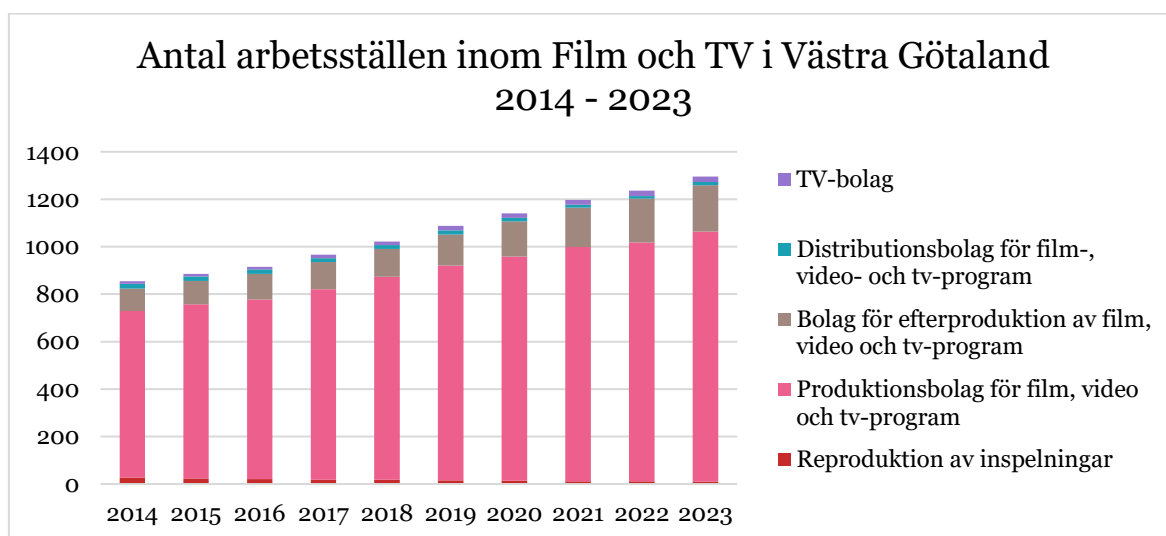
6.2.1 Antal arbetsställen och anställda

Västra Götaland har haft en stabil position med en andel på runt 12 procent av alla arbetsställen och sju procent av antalet anställda inom Film och TV i Sverige under perioden 2014 – 2023. Det tyder på att Västra Götaland, med Göteborg som centralpunkt, fortsätter att vara en viktig region för film- och tv-branschen, utan större förändringar i sin andel av arbetsställen. Region Stockholm har den största andelen av arbetsställen inom Film och TV i Sverige, men det har minskat något under tidsperioden. År 2014 stod Stockholm för 58 procent av arbetsställena, men andelen har minskat till 55 procent år 2023. Skåne har haft en stabil andel på 9 procent från 2014 till 2021, men under de senaste åren har regionen sett en liten ökning till 10 procent år 2023.

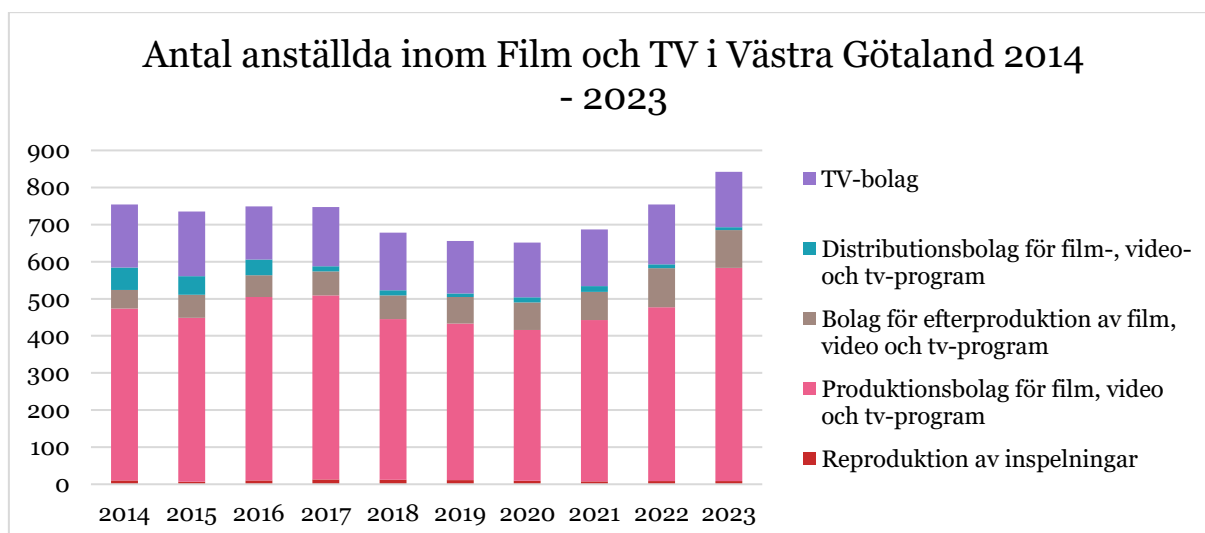
När vi analyserar både utvecklingen av antalet verksamhetsställen och antalet anställda inom film- och tv-branschen mellan 2014 och 2023 i figur 13 och 14, framträder en tydlig bild av både tillväxt och omstrukturering inom olika delbranscher.

Total tillväxt i branschen

Både antalet verksamhetsställen och antalet anställda har ökat under perioden 2014 - 2023, men till olika grad. Antalet verksamhetsställen har ökat med 51 procent, från 855 år 2014 till 1295 år 2023. Antalet anställda har däremot bara ökat med 12 procent, från 754 år 2014 till 842 år 2023. Denna skillnad i tillväxttakt antyder att även om fler företag startas, särskilt inom vissa delbranscher, anställer dessa företag färre personer. Det kan spegla en fragmentering av marknaden, där fler små aktörer tar plats men gör det med smalare personalstyrkor eller med frilansare, vilket kan vara ett tecken på ökande effektivitet eller en omvandling av branschens affärsmodeller.

Figur 13. Utveckling av antal arbetsställen i de olika delbranscherna inom Film och TV i Västra Götaland 2014 - 2023. Källa: SCB Raps.

Figur 14. Utveckling av antal anställda i de olika delbranscherna inom Film och TV i Västra Götaland 2014 - 2023. Källa: SCB Raps.

Produktionsbolag för film, video och tv-program

Inom produktionsbolag för film, video och tv-program ser vi både en ökning i antalet verksamhetsställen och anställda, men till olika grad. Antalet verksamhetsställen har ökat med 50 procent, från 701 år 2014 till 1053 år 2023, medan antalet anställda har ökat med 24 procent, från 464 till 574 under samma period. Det innebär att fler produktionsbolag etableras, men dessa bolag anställer i snitt färre personer än tidigare. En möjlig förklaring är att teknologiska framsteg inom filmproduktion gör det möjligt för mindre produktionsbolag att vara mer effektiva och producera högkvalitativt innehåll med färre anställda. Den ökande efterfrågan på innehåll från streamingtjänster och digitala plattformar har också skapat utrymme för fler, mindre aktörer att delta på marknaden.

Produktionsbolag Warner Bros. i Göteborg är det största bolaget både när det gäller omsättning (152 mnkr. 2022) och anställda (cirka 70 år 2022). Ett annat bolag är TV4 media med cirka 27 anställda i Göteborg. Andra produktionsbolag med 10 - 20 anställda är Haymaker VFX, STARK Film, Zentropa Sweden, Oddway och Film i Väst (Film i Väst är registrerat med SNI-kod för produktionsbolag, men producerar inte själv).

Efterproduktionsbolag för film, video och tv-program

En av de mest anmärkningsvärda förändringarna har skett inom efterproduktion. Här ser vi en exceptionell tillväxt, både i antalet verksamhetsställen och i antalet anställda. Antalet verksamhetsställen har mer än fördubblats, med en ökning på 106 procent, från 95 år 2014 till 196 år 2023. Antalet anställda har ökat i ungefär samma takt, från 50 till 102 anställda, vilket motsvarar en ökning på 105 procent. Denna stora tillväxt visar att efterproduktion, som inkluderar processer som redigering, specialeffekter, visuella bearbetningar och ljudproduktion, har blivit en alltmer central del av film- och tv-produktionen. Samtidigt består tillväxten av soloföretag och småföretag. Bara tre efterproduktionsbolag har över 10 anställda: Hand Over Your Multimedia, Filmgata och Edithouse Film Works.

Distributionsbolag för film-, video- och tv-program

Distributionsbolagen har haft en mycket annorlunda utveckling, med en kraftig minskning både i antalet verksamhetsställen och anställda. Antalet verksamhetsställen har minskat med 30 procent, från 20 år 2014 till 14 år 2023, och antalet anställda har minskat ännu mer dramatiskt, med 87 procent, från 61 till endast åtta anställda. Denna nedgång återspeglar en övergång från traditionella distributionskanaler till digital distribution, där plattformar som Netflix, Disney Plus och liknande har gjort traditionell distribution mindre relevant. Streamingtjänster möjliggör direkt tillgång till publiken, vilket minskar behovet av mellanled och därmed också av traditionella distributionsbolag. De tre bolagen med anställda som är kvar är Polstjärnan Film, Draken Film och Maywin Films.

TV-bolag

Tv-bolagen har haft en blandad utveckling. Antalet verksamhetsställen har fördubblats, från 11 år 2014 till 22 år 2023, vilket motsvarar en ökning med 100 procent. Trots detta har antalet anställda inom tv-bolag minskat något, från 170 år 2014 till 149 år 2023, en nedgång med 12 procent. SVT och TV4 är de största tv-bolagen. Många av de nya tv-bolagen har få anställda och är digitalt orienterade.

Slutsatser

När vi ser på hela film- och tv-branschen över den här perioden, framträder ett tydligt mönster av tillväxt och omstrukturering. Den totala tillväxten i antalet verksamhetsställen är starkare än tillväxten i antalet anställda, vilket tyder på en fragmentering och en ökning av mindre företag. Efterproduktion växer snabbt och blir en central del av produktionsprocessen, medan traditionell distribution kraftigt minskar i betydelse, något som speglar hur digitaliseringen förändrar branschen. Produktionsbolag och tv-bolag visar också tecken på förändring, där tekniska innovationer och förändrade konsumtionsmönster skapar en dynamisk, men ofta mindre arbetskraftsintensiv, struktur inom film- och tv-produktionen. Sammanfattningsvis är film- och tv-branschen i Sverige i en fas av både tillväxt och transformation, driven av digitalisering och förändrade marknadsförutsättningar.

6.2.2 Ekonomi

När det gäller ekonomi (se figur 15 och 16) har film- och tv-branschen i Västra Götaland under perioden 2013 till 2022 upplevt både uppgångar och nedgångar beroende på delbransch. Den totala omsättningen i branschen ökade med 15 procent, från 1 974 miljoner kronor 2013 till 2 272 miljoner kronor 2022. Samtidigt växte förädlingsvärdet ännu mer markant, med en ökning på 45 procent från 591 miljoner kronor till 856 miljoner kronor. Denna ökade förädling visar på en starkare ekonomisk inverkan från branschen även om omsättningstillväxten varit mer måttlig.

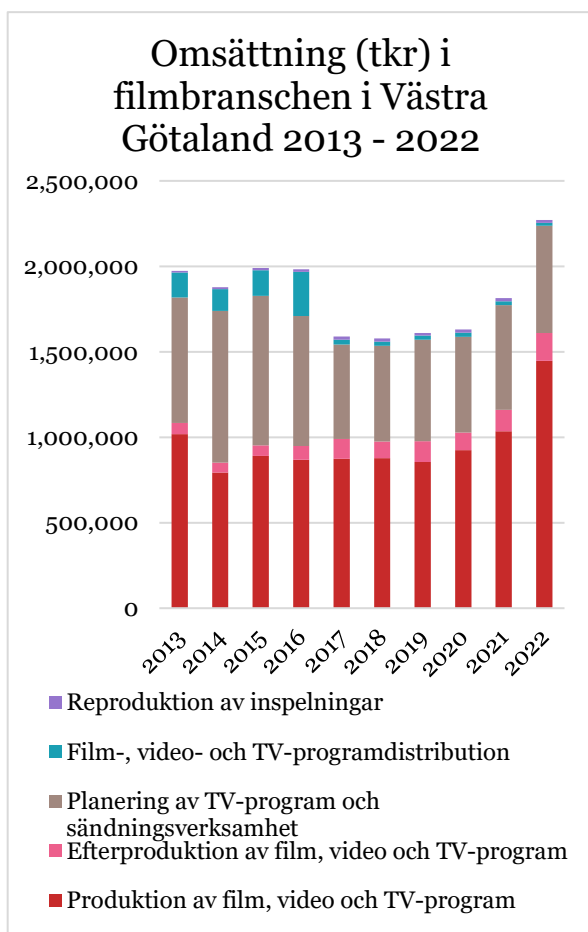
Produktionen av film, video och tv-program

Produktionen av film, video och tv-program har haft en omsättningstillväxt på 42 procent, från 1 019 miljoner kronor 2013 till 1 447 miljoner kronor 2022. Detta pekar på en ökande produktion av innehåll i regionen, vilket kan bero på en växande efterfrågan på filmer, serier och dokumentärer. Förädlingsvärdet inom produktion har samtidigt ökat kraftigt med 96 procent, från 274 miljoner kronor till 538 miljoner kronor. Detta tyder på förbättrad effektivitet och högre lönsamhet i produktionen.

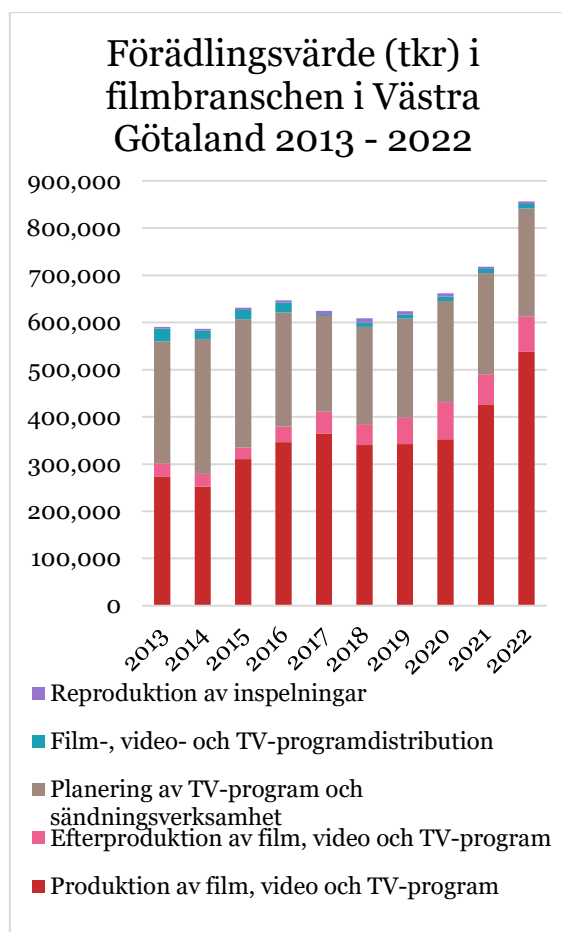
Efterproduktionen av film, video och tv-program

Efterproduktionen av film, video och tv-program visar den största omsättningsökningen, med hela 152 procent upp från 64 miljoner kronor till 162 miljoner kronor under perioden. Den stora ökningen indikerar att teknologiska framsteg, såsom digital redigering och specialeffekter, har fått en större roll i produktionen. Förädlingsvärdet i efterproduktion har

ökat ännu mer, med 173 procent, från 27 miljoner kronor 2013 till 75 miljoner kronor 2022, vilket visar på ökad betydelse och komplexitet i efterproduktionens tekniska arbete.

Figur 15. Utvecklingen av den totala omsättningen i tusen kronor för de olika delbranscher inom Film och TV i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet

Figur 16. Utvecklingen av det totala förädlingsvärdet i tusen kronor för de olika delbranscher inom Film och TV i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet

Planeringen av tv-program och sändningsverksamhet har sett en nedgång i omsättningen på 15 procent, från 735 miljoner kronor till 628 miljoner kronor mellan 2013 och 2022. Detta kan vara ett resultat av förändringar i distributionssätt, där streamingtjänster blir mer framträdande och påverkar traditionell tv-sändning. Förädlingsvärdet har även minskat, om än mindre, med 11 procent, från 258 miljoner kronor till 229 miljoner kronor, vilket speglar en fortsatt men reducerad betydelse för den traditionella sändningssektorn.

Distributionen av film-, video- och tv-program

Distributionen av film-, video- och tv-program har genomgått en dramatisk omsättningsminskning på 88 procent, från 146 miljoner kronor 2013 till 17 miljoner kronor 2022. Denna nedgång är sannolikt kopplad till framväxten av streamingplattformar som

minskat behovet av traditionella distributionskanaler. Förädlingsvärdet i distributionen har också fallit kraftigt, med en minskning på 67 procent, från 27 miljoner kronor till nio miljoner kronor, vilket ytterligare belyser den pågående övergången till digital distribution.

Reproduktionen av inspelningar

Reproduktionen av inspelningar är en mindre delbransch men har visat en omsättningsökning på 79 procent, från 9,6 miljoner kronor till 17,1 miljoner kronor. Ökningen kan bero på en nischad efterfrågan på fysiska medier såsom vinylskivor eller DVD-skivor, även om marknaden som helhet är relativt liten. Förädlingsvärdet har växt med 40 procent, från 3,8 miljoner kronor till 5,3 miljoner kronor, vilket visar att det fortfarande finns en viss stabil efterfrågan på fysiska inspelningar.

Sammanfattning

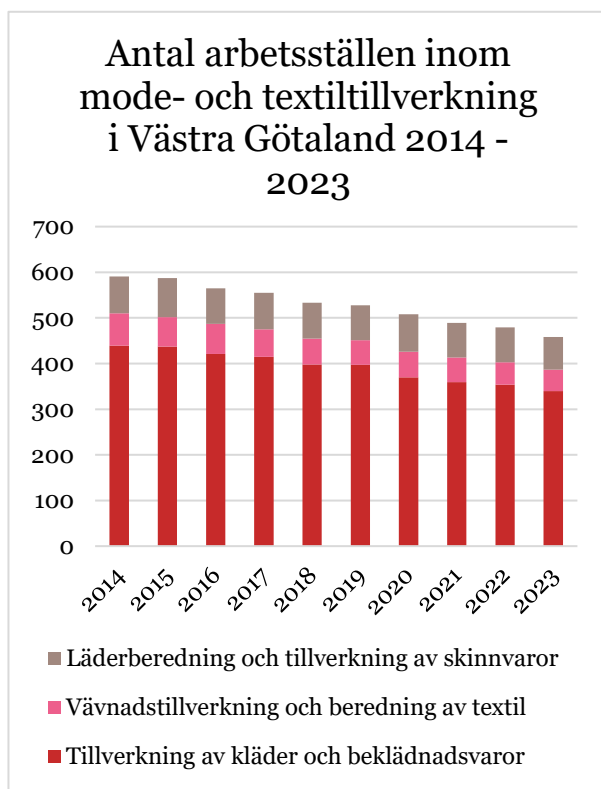
Sammanfattningsvis har film- och tv-branschen i Västra Götaland uppvisat en positiv utveckling med en total tillväxt i både omsättning och förädlingsvärde. Bolagen inom produktion och efterproduktion har vuxit kraftigt, vilket speglar en ökad efterfrågan och tekniska framsteg. Samtidigt har mer traditionella sektorer som distribution och sändning mött utmaningar med minskad omsättning, sannolikt på grund av förändringar i konsumenternas mediebetende och den ökande betydelsen av digitala plattformar.

6.3 Mode

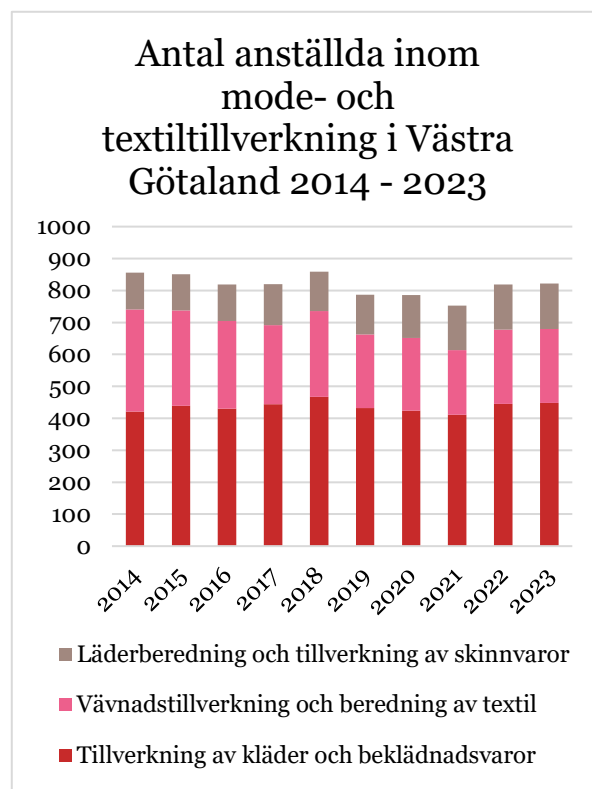
Den här rapporten fokuserar bara på de företag som har SNI-kod som utgör KKB enligt Tillväxtverkets definition. Inom textilindustri finns dock andra SNI-koder, bland annat tillverkning av tekniska textilier, gardiner, sängkläder, tält, segel som inte tillhör KKB och som exkluderas i den här analysen. Analysen av modetillverkning och textiltillverkning inom KKB, baserat på både antal arbetsställen, antal anställda, omsättning och förädlingsvärde visar ändå en sammansatt bild av branschens utveckling mellan 2014 och 2023.

6.3.1 Antal arbetsställen och anställda

Mode- och textiltillverkning i Västra Götaland har en lång och rik tradition, med regionen som ett historiskt centrum för svensk textilindustri. Totalt sett visar textil- och modetillverkning en övergripande minskning i antalet arbetsställen, med en nedgång från 591 år 2014 till 458 år 2023 (-23 procent), medan antalet anställda har minskat från 856 personer 2014 till 822 personer 2023 (-4 procent). Detta indikerar att branschen har börjat konsolidera sig, där färre, men större och mer effektiva arbetsställen kvarstår. Minskningen av antalet arbetsställen inom både kläder, textil och läder tyder på en hård konkurrens från internationell produktion och ökad automatisering. Samtidigt visar tillverkning av kläder och skinnvaror en viss tillväxt i antalet anställda, vilket kan tyda på att det finns vissa möjligheter inom premiumsegment eller specialiserad produktion, även om det generella trycket på branschen är negativt.

Figur 18. Utveckling av antal arbetsställen i de olika delbranscherna inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2014 - 2023. Källa: SCB Raps.

Figur 17. Utveckling av antal anställda i de olika delbranscherna inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2014 - 2023. Källa: SCB Raps.

Andelen arbetsställen i Västra Götaland av Sverige i stort har också minskat något under perioden 2014 till 2023. År 2014 utgjorde Västra Götaland 21 procent av alla arbetsställen i Sverige och därefter sjönk andelen till 19 procent 2023. Trots minskningen i andelen arbetsställen har andelen anställda i Västra Götaland ökat från 37 procent år 2014 till 41 procent år 2023. Detta visar att även om färre arbetsställen finns i regionen, så har dessa arbetsställen blivit större eller mer arbetsintensiva, med en större andel av landets anställda i branschen. Samtidigt har Region Stockholm hållit sig stabilt kring 23–24 procent i arbetsställen, och Skåne har legat kvar på 12 procent. Andelen arbetsställen i övriga Sverige har ökat från 43 procent år 2014 till 46 procent år 2023.

Tillverkning av kläder och beklädnadsvaror

Beträffande antalet arbetsställen inom tillverkning av kläder och beklädnadsvaror har vi sett en markant minskning. År 2014 fanns det 439 arbetsställen, men fram till 2023 har detta minskat med 23 procent till 340 arbetsställen. Denna minskning speglar en trend där tillverkningsföretag tvingas stänga på grund av konkurrensen från billigare produktionsländer.

Trots nedgången i antalet arbetsställen har sysselsättningen inom sektorn ökat något. Antalet anställda har stigit med 6 procent, från 422 personer år 2014 till 448 år 2023. Detta antyder att de kvarvarande företagen har expanderat och anställt fler, trots att det finns färre arbetsställen. Det kan även signalera en ökad efterfrågan på lokalt tillverkade kläder eller mer specialiserade produkter.

Ett framträdande exempel är Eton AB, en växande skjorttillverkare med cirka 190 anställda. Medelstora företag som Seger AB och Cansocks AB, båda verksamma inom strumpindustrin, har krympt i storlek men lyckats bli lönsamma under 2021 och 2022 respektive 2021, trots att de har omkring 20 anställda vardera.

Vävnadstillverkning och beredning av textil

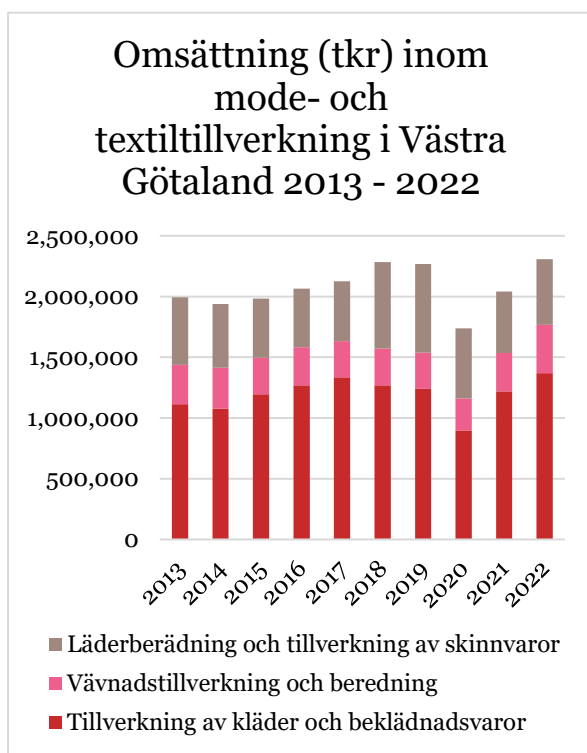
Inom vävnadstillverkning och beredning av textil är den långsiktiga trenden mer negativ både vad gäller antalet arbetsställen och anställda. Antalet arbetsställen har minskat med 34 procent, från 71 år 2014 till 47 år 2023. Samtidigt har antalet anställda minskat med 27 procent, från 319 till 232 och antalet anställda har legat på samma nivå sedan 2019. Detta pekar på en utmanad delbransch som sannolikt påverkades av global konkurrens och sedan har konsoliderats med mer nischade produkter. Ett exempel är FOV Fabrics som har cirka 90 anställda och tillverkar innovativa textilier för användning utomhus. Ett annat exempel är Ekelund Linneväveri med cirka 30 anställda, som har satsat på hög kvalitet i både produkter och design.

Läderberedning och tillverkning av skinnvaror

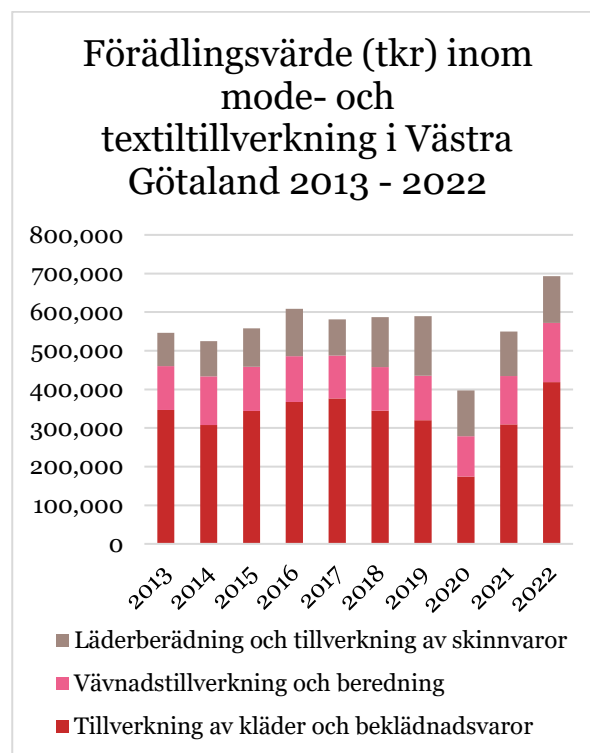
Läderberedning och tillverkning av skinnvaror visar en blandad utveckling. Antalet arbetsställen har minskat med 12 procent, från 81 år 2014 till 71 år 2023, i synnerhet inom skoindustrin. Däremot har antalet anställda ökat med 23 procent, från 115 till 142 under samma period. Cirka 120 är anställda på Elmo Leather i Svenljunga som producerar läder till möbel- och fordonsindustrin. Detta tyder på att de företag som är kvar inom läderberedning har gynnats av en efterfrågan på specialiserade läderprodukter, eller ett skifte mot premiumprodukter som kräver mer arbetskraft.

6.3.2 Ekonomi

Den ekonomiska analysen av omsättningen och förädlingsvärdet för mode- och textiltillverkning i Västra Götaland mellan 2013 och 2022 visar på en blandad utveckling inom de olika delbranscherna.

Figur 19. Utvecklingen av den totala omsättningen i tusen kronor för de olika delbranscher inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet

Figur 20. Utvecklingen av det totala förädlingsvärdet i tusen kronor för de olika delbranscher inom mode- och textiltillverkning i Västra Götaland 2013 - 2022. Källa: Dun & Bradstreet

På övergripande nivå ökade den totala omsättningen från 1 995 miljoner kronor år 2013 till 2 308 miljoner kronor år 2022, vilket motsvarar en ökning på 16 procent. Detta tyder på en viss tillväxt inom sektorn, även om ökningen inte är jämnt fördelad mellan de olika delbranscherna. Samtidigt ser vi en starkare tillväxt i det totala förädlingsvärdet, som ökade med 27 procent från 547 miljoner kronor år 2013 till 693 miljoner kronor år 2022. Denna ökning i förädlingsvärde är ett tecken på att industrins lönsamhet förbättrats, eller att värdeskapandet inom produktionen har ökat.

När vi bryter ned resultaten per delbransch kan vi se olika trender:

Tillverkning av kläder och beklädnadsvaror har haft en omsättningsökning på 23 procent mellan 2013 och 2022, från 1 113 till 1 369 miljoner kronor. Denna delbransch har dock upplevt variationer under perioden, med en nedgång under 2020, sannolikt på grund av pandemin, men har återhämtat sig starkt under 2021 och 2022. Förädlingsvärdet inom denna delbransch ökade med 21 procent, vilket tyder på en positiv utveckling i produktiviteten, även om omsättningsökningen var något starkare än förädlingsvärdet.

Vävnadstillverkning och beredning har också sett en omsättningsökning på 23 procent, från 324 till 398 miljoner kronor. Denna delbransch har dock varit relativt stabil fram till 2021, och det var först under 2022 som en starkare tillväxt noterades. Förädlingsvärdet ökade kraftigt med 35 procent, vilket indikerar att denna delbransch förbättrat sin förmåga att skapa mervärde från sina insatser, kanske genom investeringar i teknologi eller bättre resurshantering.

Läderberedning och tillverkning av skinnvaror visar däremot en negativ utveckling när det gäller omsättning, med en nedgång på tre procent från 558 till 540 miljoner kronor. Detta kan indikera att branschen möter större utmaningar, möjligen på grund av förändringar i efterfrågan eller konkurrens från billigare alternativ. Trots den minskade omsättningen ökade dock förädlingsvärdet markant med 40 procent, från 87 till 121 miljoner kronor. Detta pekar på en ökad effektivitet i produktionen eller en starkare betoning på högkvalitativa produkter med högre marginaler.

Sammanfattningsvis visar mode- och textilindustrin i Västra Götaland en generell tillväxt, där vissa branscher som vävnadstillverkning har lyckats förbättra både omsättning och förädlingsvärde, medan andra, såsom lädertillverkning, har visat en blandad bild med minskad omsättning men förbättrad lönsamhet.